

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200311

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. K 83

Accession No. K 561

Author S63 Sa
శ్రీకాంతరావు, నంజనగూడెం.

Title సంసౌఖ్యం. 1918.

This book should be returned on or before the date last marked below.

THE
KARNATAKA CHANDRIKA

Series No. 10

ಸಂ ತಾ ಪ ಕ

ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್
ನಂಜನಗೂಡು ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಗಳವರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟುದು

(REVISED EDITION)
BANGALORE CITY

PRINTED AT THE BANGALORE PRESS, MYSORE ROAD

1918

ಬಿಜ್ಜಾ ಪನ.

ಇದೊಂದು ಕಲ್ಪಿತಕಾದಂಬರಿ. ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವವೆಂತಹುದೆಂಬುದನ್ನೂ, ಸುರಾಪಾನವು ನಿಂದ್ಯವೆಂಬುದನ್ನೂ, ವಂಚಕರಿಗೆ ಪರ್ಯವಸಾನದಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತುಗಳೇ ಉಂಟಾಗುವವೆಂಬುದನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುವುದು ಈ ಬಗೆಯ ಕತೆಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತ.

|| ಶ್ರೀ ||

ಸಂತಾಪಕ .

ಮೊದಲನೆಯ ಪುಸ್ತಕವು.

ಇಂದು ಜೈತ್ರರುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ, ಸುಮಾರು ಆರು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಸೂರ್ಯದೇವನು ಮಾರ್ಗಾಯಾಸದಿಂದ ಶ್ರಾಂತನಾದ್ದು ತನ್ನ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರದ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದಣುವಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶುಕ ಪಿಕಾದಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಂತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಗಗನಾಂಗಣವು ಅನಾಯಕವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಒಂದೆರಡು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ತಕ್ಕ ಸಮಯವೆಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಶೀತಲವಾದ ಮಂದಮಾರುತವು ಮಾಲತೀಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವನಿಕಸಿತ ಪುಷ್ಪಗಳ ಸೌರಭವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತಾವ ಪುಷ್ಪವಿಶೇಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅವನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಬಹು ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಯಥಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಮುದಬಾಂಧವನಾದ ಚಂದ್ರನೂ ಮೇಘಮಂಡಲವನ್ನಡರಿದನು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಶೋಭಾರಾಶಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಡದವರಾರು! ಯಾವ ರಸಿಕನು ತಾನೆ ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವನು! ಇಹ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವನಿಗೆ ತಾನೇ ಈ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ! ಆದರೇನು, ವಿರಹಿಗಳಿಗೆ ಇದು ವಿಪತ್ಕಾಲವೇ ಸರಿ.

ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ರಸಾತಲವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಪ್ರತಿ ವೃಕ್ಷದ ಮೇಲೆಯೂ ಕುಳಿತಿರುವ ಪೇಚಕಾದಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಎಳೆಬಿಸಿಲೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಸರಮಾಪ್ತನಾದ ಚಂದ್ರನು ಇಂತಹ ಲೋಭಾರಾಶಿಯಿಂದ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗ್ಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಪ್ರಸನ್ನ ನಗರದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಫಿಕನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಮೂರು ಉಪ್ಪತ್ತೆದುರವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬಹುದು. ದೇಹವು ತ್ಯಾಮುಖವರ್ಣ. ನಿಭೂತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾರಮಾನವಾದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕಂಠದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯು ಸಿರಾಜನುತ್ಪಲ್ಲಿತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ದಂಡವು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಯುಸಕನು ಜರತಾರಿಯ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಹೊದಿದು ಒಂದು ತನುನಾದ ಪಂಚೆಯನ್ನುಟ್ಟಿದ್ದನು. ಇವನ ಗಮನವನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪ್ರಸನ್ನ ನಗರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ತೋರುವುದು. ಸಫಿಕನು ಪ್ರಸ್ತುತಿತ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ನಿರ್ಮಾನುಸುವಾದ ಅರಣ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಭೀತನಾಗಿರಬಹುದೇ? ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಪೋಗುತ್ತಿದ್ದನೇಕೆ? ಆದರೆ ಇವನ ಪ್ರಾಕುಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಮಾರ್ಗಾಯಾನದಿಂದ ಬಿನ್ನನಾಗಿದ್ದನೇ? ಅದೂ ಅಲ್ಲ. ಇವನ ಮನೋಪ್ರಾಕುಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಊಹಿಸಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಫಿಕನು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ನಡೆದನು. ಮತ್ತೆ ನಿಂತನು. ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಬಾರು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಳೆದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಒಂದು ಅಸ್ಸುಹಿವಾದ ಚೀತ್ತಾರಧ್ಯಸಿಯು ಪೃಕ್ಷಪಜ್ಜಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡುಒಂದು ಸಫಿಕನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಸಫಿಕನು ತಟ್ಟನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಯಾವ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಫಿಕನು ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು. ಮಾರ್ಗದ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೃಕ್ಷಪಜ್ಜಿಯ ಹಿಂದೆ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕುರುಚುಗಿಡಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದುವು. ಎಡಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಡ್ಡವು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸಫಿಕನು ಅದರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಮೊದಲು ಕೇಳಿಸಿದ ಚೀತ್ತಾರವೇ ಕೇಳಿಸಿತು. ಸಫಿಕನು ಬೇಗಬೇಗ ಎಡಗಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದನು. ಇವನು ಹೋಗುವ ವೇಗದಲ್ಲಿ

ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಸಂಚೆಯು ಒಂದು ಮುಕ್ತನ ಗಡಕ್ಕೆ ತಗುಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹರಿದು ಹೋಯಿತು. ಪಥಿಕನು ಕಾಡುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತೆ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೆಸಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದನು. ಏನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಪಥಿಕನಿಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿದನು. ಗುಡ್ಡದ ಎಡಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಅನರ್ಘ ನಗರದಿಂದ ಬರುವ ಮಾರ್ಗವೊಂದಿರುವುದು. ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಟವೃಕ್ಷವು ಭೂಮ್ಯಾಕಾರಗಳಿಗೆ ಕೀಲಿಸದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದರ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಪಥಿಕನು ಬಹು ವೇಗವಾಗಿ ಅತ್ತಕಡಿ ಹೊರಟನು. ವೃಕ್ಷದ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಪಥಿಕನಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿಯೇ ಬಂದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಆತನು ಬಾಹುಮಾಗಿಯೂ ಸುಂದರನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಕುಬ್ಜನಾಗಿಯೂ ಏಕಟಾಕಾರನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೇ ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಇವರ ಮುಂದೆಲ್ಲ ಭೂತಯೋಗಲಿ ಆತಂಕವಾಗಲಿ ಅವುದೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮುಖವನ್ನು ಕಂಡರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಿತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದೇ ಬೋಧೆಯಾಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಪಥಿಕನು ಇವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, "ಅಯ್ಯಾ! ಇತ್ತಕಡಿ ಒಂದು ಅರ್ತರವು ವುಂಟಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಾ?"

ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಗುತ್ತ ಬಹು ಗಂಭೀರಧ್ವನಿಯಿಂದ -

"ನೀನು ಕೂಗಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯೋ?"

ಪಥಿಕ:—ಮಾಡಬಾರದೇಕೆ?

ಅಪರಿಚಿತ:—ಆತ್ಮಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದವನು ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲನೆ?

ಪಥಿಕ:—ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವೆಯೋ?

ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮಾತು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವದರೊಳಗಾಗಿ ಪಥಿಕನನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿದರು.

ಪಥಿಕ:—ಎಲೈ, ಅಧಮರಾ! ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ನನ್ನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿದುದರಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಸವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು.

ಅಪರಿಚಿತ:—ನಮ್ಮ ಸಾಹಸವನ್ನು ನೀನಿನ್ನೂ ಈಗತಾನೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದೆ. ನೀನು ಯಾರನ್ನು ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದೆಯೋ ಅವನ ಶವವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿರು.

ಎಂದಿಬ್ಬರೂ ಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದ ಪಥಿಕನನ್ನು ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ನೇತು ಹಾಕಿ ಕೊರಟರು. ಪಥಿಕನಿಗೆ ಬಹುಕೋಪ ಬಂದಿತು.

ಪಥಿಕ:—ಎಲಾ, ನೀಚರಾ! ನಿಮ್ಮ ಈ ಅಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ನಾನೇ ಮಾಡುವೆನು.

ಅಪರಿಚಿತಸ್ವಕ್ರಿಯು ನಗುತ್ತೆ—

ಈಗ ನಿನ್ನ ಬಂಧನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಾಗಿರುವುದು. ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿ ಜೀವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ನಿನಗಿರುವುದೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಕೇಳು, ನಾನೇ “ ಸಂತಾಪಕ. ”

ಎರಡನೆಯ ಪುಟ್ಟೀದ.

“ ಸಂತಾಪಕ! ” ಎಷ್ಟು ಭೀಕರವಾದ ಹೆಸರು! ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಗುಣವೂ ವಿಶದವಾಗಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಈಗ ನಡೆಯಿಸಿರುವ ಕೃತ್ಯವೂ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿಯೇ ಇರುವುದಲ್ಲವೆ? ಆದರೆ ರೂಪವು ಮಾತ್ರ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅಷ್ಟು ಕುಳ್ಳಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಆಳಾಗಿದ್ದನು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟುವರ್ಷವಯಸ್ಸಾಗಿರಬಹುದು. ಎಳಗೆಂಪುಬಣ್ಣದಿಂದ ಶರೀರವು ತಳತಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹಣೆಯು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದುವು. ಮುಖದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಾಧಾರವಾದ ನಾಸಿಕವು ಸಂಪಗೆಯ ಮೊಗ್ಗೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕಂಠಸ್ವರವು ಬಹುವೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಹೃದಯವು

ಮಾತ್ರ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉಕ್ಕಿನಷ್ಟು ಕಠಿನವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿ ಶಯೋಕ್ತಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳದು. ಐತಿಹಾಸಿಕವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ ತೈಮೂರ್‌ಲಂಗ ನಾದಿರಷಹ ವೊದಲಾದವರಂತೆ ಇವನೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಘಾತುಕನೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಆಗಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದಿರುವವರೇ ಅತಿ ವಿರಳ. ಪರರು ತನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಘಾಸಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ನ್ನಿನವನು ಸಂಹರಿಸದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆಯೇ ಇವನ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇವನು ಘೋರಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ ಒಂದೊಂದುವೇಳೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿವರ್ಣಿತರಾದ ಮಹಾ ವೀರರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೋದಿ ತನ್ನ ಧೈರ್ಯಸಾಹಸಾದಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಪರೋಪಕಾರ, ವಿಧೇಯತೆ, ಯಥಾರ್ಥ ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಇವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಹೆಸರು ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರ. ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನು ಕುಬ್ಜನಾಗಿಯೂ ಭೀರುಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ನಿದ್ರಾಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪವುಂಟಾದರೂ ಇವನು ಸೈರಿಸಲಾರದವನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಒಬ್ಬ ಧನಿಕನ ಮಗ. ಸಂತಾಪಕನ ಮಾಯೋಪಾಯದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಸಹವಾಸಬಲದಿಂದ ಅವನ ದುರ್ಗುಣಗಳು ಇವನಲ್ಲಿಯೂ ಕಿಂಚಿತ್ ಪದಾರ್ಪಣಮಾಡಿಿದ್ದುವು. ಸಂತಾಪಕನೂ ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನವಯಸ್ಕರಾಗಿದ್ದರು. ನಾವೆಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ಇವರ ವಾಸಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿರುವುದೆಂಬ ವಿಷಯವು ಇದುವರೆಗೂ ವಿರದವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಸಿಸಿ ಅವರ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನಪಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಾಠಕಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಈಗ ತಿಳಿಸುವೆವು.

ಪ್ರಸನ್ನನಗರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಹರದಾರಿಯ ದೂರ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಡ್ಡವು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಆ ಗುಡ್ಡದ ಎರಡು ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳು ಕಣ್ಮೊಳಿಸುವುವು. ಬಲಗಡೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಚಂದ್ರನಗರವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಎಡಗಡೆಯ

ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನರ್ಥನಗರವು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಿಂಶುಕಾಟವಿಯೆಂಬ ಅರಣ್ಯವು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಈ ಗುಡ್ಡದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ವೃಕ್ಷಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ದರಿಂದ ಹಗಲಹೊತ್ತು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಯಾಸಗೊಂಡು ಬಂದವರು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯು ನಿರ್ಮಲವಾದ ಜಲದಿಂದ ಪಾಂಥರ ಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಬಲು ತಗ್ಗಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಮಳೆಯ ನೀರೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಹರಿದುಬಂದು ನಿಂತು ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆಯಾದೊಡನೆಯೇ ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಂಚರಿಸುವುದು ಬಹು ವಿರಳ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಂತಾಪಕನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಡನೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಪಥಿಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಂದಿನಂತೆ ಈ ದಿವಸವೂ ಸಂತಾಪಕನು ಮಾರ್ಗಸ್ಥರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಬಂಡಿಯು ಬರಲು ಅದನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಯುವಕನಾಗಿದ್ದ ಆ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಇವನನ್ನು ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗುದ್ದಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಕಾಳಗವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನು ಪ್ರಯಾಣಿಕನನ್ನು ಪ್ರಹರಿಸಲು ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ವಿಕಾರಸ್ಥರಾದಿಂದ ಆರಿ ಚುತ್ತಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಈ ವಿಕಾರಸ್ಥರವನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತನಾದ ಪಥಿಕನು ಇತ್ತ ಕಡೆ ಬಂದುದು. ಬಂದುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವಾದುದನ್ನು ಪಾಠಕಮಹಾಶಯರೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವರು. ಸಂತಾಪಕನು ನಂದಕುಮಾರ ಮಿತ್ರನೊಡನೆ ಆ ಸಂಹೃತನಾದವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪಹರಿಸಿ ಅವನ ನಡುವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದಾನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತ ಹೊರಟುಹೋದನು.

-----:o:-----

ಮೂರನೆಯ ಪಾಞ್ಚೀನ.

ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಬಹುಧನಿಕ. ಪ್ರಸನ್ನನಗರದಲ್ಲಿ ಇವನಂತೆ ಧರ್ಮಪರಾಯಣನೂ ಉದಾರಿಯೂ ಆದವನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ. ಇವನು ಗಾರುತ್ಮತಪುರವೆಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಈತನ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಉಪವನ. ಈ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ರಂಭಾದಿಫಲ ಭರಿತಗಳಾದ ವೃಕ್ಷಸಂಘಗಳು ಕಣ್ಣೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ವನದ ಬಲಗಡೆ ಮನೋಹರವಾದ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ. ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಕಾಂತ ಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಒಂದು ಮಂಟಪ. ಇದರಸುತ್ತಲೂ ಇರುವಂತಿಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ನೊದಲಾದ ಪುಷ್ಪಲತೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಮಂಟಪದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ನೋಟಕರಿಗೆ ಇದು ಲತಾಗೃಹವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಬೇಸಗೆಯ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಯುಸೇವನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದಿತು. ಈದಿನ ಅವನು ಕಾರ್ಯಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದುದ ರಿಂದ ಕಿರುಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕೃತ್ರಿಮಲತಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕರನಿಗೆ ಸ್ವತಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸುಂದ ರಿಯು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಸುಂದರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾ ಗಿರಬಹುದು. ಭ್ರಮರಶೋಭಾಹಾರಿಯಾದ ಮುಂಗುರುಳು ಅವಳ ಪದ್ಮ ಸಮವಾದ ಮುಖದಮೇಲೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತ ಸದ್ಯೋವಿಕಸಿತವಾದ ಕಮಲ ವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯುಂಟುಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಕೊರಲಲ್ಲಿ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಕಂಠಾಭರಣವೊಂದು ಕಣ್ಣೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಣಿ ಖಚಿತವಾದ ಬಳೆ. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹರಳೋಲೆ. ತಳತಳಿಸುವ ನಕ್ಷತ್ರದಂತಹ ಒಂದು ನಾಸಾಭರಣ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವ ಒಡವೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯುವತಿಯು ಬಿಳಿಯಬಣ್ಣದ ತೆಳುವಾದ ಒಂದು ರೇಷ್ಮೆಯ ಸೀರೆಯ ನ್ನುಟ್ಟು ಮೇಘವರ್ಣದ ಕುಪ್ಪಸವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಇವಳ ಸೌಂದ ರ್ಯಾತಿಶಯವನ್ನು ಸ್ಥಳ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವರ್ಣಿಸ ಲಾರೆವು. ಮನ್ಮಥನ ಮಡದಿಯಾದ ರತಿಯು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ

ಸುಂದರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗಿಂತ ಇವಳು ಅತ್ಯಂತ ಸೌಂದರ್ಯ ಶಾಲಿನಿಯೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಸಾವಿರವೇಕೆ? ನಮ್ಮ ಪುರುಷಪಾಠಕರು ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದರೆ ಓದುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಿಸಾಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯುವತಿಯು ಏನನ್ನೋ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೇಶದಾಮವು ಸ್ವಲ್ಪವಾಸ್ತರಣದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ ಕ್ರೇಡಿ ಸುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಅವನತಶೀರ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದ ಸುಂದರಿಯು ತಟ್ಟನೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಇದಿರಾಗಿದ್ದ ರಸಾಲವೃಕ್ಷದಮೇಲೆ ಒಂದು ಶಾರಿಕೆಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಯುವತಿಯು ದೃಷ್ಟಿಯು ಈ ಶಾರಿಕೆಯಮೇಲೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತು. ಯುವತಿಯು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಶುಕವು ಹಾರಿಬಂದು ಈ ಹೆಣ್ಣುಗಳೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಯು ಶುಕದ ಆಗಮನದಿಂದ ತನಗೆ ಬಹುಸಂತೋಷವುಂಟಾಯಿತೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೋರ್ಪಡಿಸಿ ಅದರ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಸಾಲಫಲವನ್ನು ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಶುಕವು ಹೆಣ್ಣುಗಳೆಯ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಶಾರಿಕೆಯು ಮತ್ತೆಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿತು. ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಣ್ಣಕೊಂಬೆಯಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾರಿಕೆಯು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಶುಕವು ಅದನ್ನು ಕಂಡು ತಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದರಬಳಿಗೆ ಹಾರಿಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಇದರ ಆಗಮನದಿಂದ ಅಸಂತುಷ್ಟವಾದ ಆ ಹೊಸ ಶಾರಿಕೆಯು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಶುಕವು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೊದಲು ತಾನಿದ್ದಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿಬಂದಿತು. ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾರಿಕೆಯು ಕೋಪದಿಂದ ಶುಕವನ್ನು ನೋಡದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಶುಕವೂ ಅತ್ತಕಡೆ ತಿರುಗಿತು. ಶಾರಿಕೆಯು ತನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ಫಲವನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಡವಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಶುಕವು ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮತ್ತೆ ಅದರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು: ಶಾರಿಕೆಯು ಬೇಸರಗೊಂಡು ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು. ಶುಕವೂ ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಾರಿಹೋಯಿತು.

ಈ ಶಾರಿಕಾಶುಕವಿಹಾರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯುವತಿಯು ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿನೋಡಿದಳು. ಆಗ ಅವಳಹಿಂದೆ ಕಿಲೋರ ವಯಸ್ಕಳಾದ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಿಯು ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಿದ್ದಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವಳು “ ಕಮಲ ಕುಮಾರಿ! ನೀನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದೇನು? ” ಎಂದು ನಗುತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದಳು. ಯುವತಿಯ ಹೆಸರು ಕಮಲಕುಮಾರಿ. ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನ ಮಗಳು. ಅವಳು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂಕುಚಿತ ಮಾನಸಿಯಾಗಿ,—

“ ನಾನೇನೂ ಕಾಣೆ. ಪಾಟಲಿಕೇ! ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವಾಗಬಂದೆ? ” ಎಂದಳು. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವಳ ಹೆಸರು ಪಾಟಲಿಕೆ. ಇವಳು ಕಮಲಕುಮಾರಿಗೆ ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತಳು. ಕುಮಾರಿಯು ಶಾರಿಕಾಶುಕವಿಹಾರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೆ ಅನ್ಯಾಸಕ್ತಮಾನಸಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಇವಳು ಬಂದಳು. ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಹುಸಿನಗೆಗೂಡಿ,—

“ ಕುಮಾರಿ! ಒಂದಾನೊಂದುದಿನ ನೀನೂ ನಿನ್ನ ರಮಣನೊಡನೆ ಹೀಗೆಯೇ ವಿಹರಿಸುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಂತೆಯೇಕೆ? ”,

ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಅಪ್ರತಿಭಳಾಗಿ,

“ ಪಾಟಲಿ! ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದೇನು? ”

ಪಾಟಲಿಕೆ:—ಕುಮಾರಿ! ವಿಜಯವರ್ಮನು ನಿನಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವನು,

ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಳು. ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಅದನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಏನೋ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಓದಿನೋಡದೆ ಸಹಸ್ರಶಃ ಹರಿದುಹಾಕಿ ತಟ್ಟನೆದ್ದು ಮನೆಗೆಹೋದಳು. ಪಾಟಲಿಕೆಯೂ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪುಚ್ಚೇದ.

ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ ತರುವಾಯ ಎಂದಿನಂತೆ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ಯುವಕರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿ ಕುಳಿತಿಿದ್ದನು. ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಇದನ್ನು ಕಂಡು ತಟ್ಟನೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು. ಕುಮಾರಿಯು ಈಗಣಕಾಲದ ಕೆಲಮಂದಿ ಧೃಷ್ಟಿಯರಾದ ಬಾಲಿಯರಂತೆ ಮಾನಹೀನೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆವ ಪುರುಷ ನನ್ನೇ ಆದರೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಮಾತುಗಳ ನ್ನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಒಂದುಬಾರಿಯಾದರೂ ನಕ್ಕವಳಲ್ಲ. ಸೌಶೀಲ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ತವರ್ಮನೆಯಾಗಿದ್ದ ಕುಮಾರಿಯು ಆಸರಿಚಿತ ರಾದ ಪುರುಷರೊಡನೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೇಗೆತಾನೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಾಳು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಕುಮಾರಿಯು ಹಿಂತಿರುಗಿ ದುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವನಿಗೆ ಇವಳಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದಿತು. ಇಂತಹ ಗುಣವತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆತಾನೆ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ? ಆದರಲ್ಲಿ ತಂದೆಯಾದವನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವೇ? ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರಿಯಾದವಳ ಏಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇಕೆ?

ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು “ ಕಮಲೆ! ಇತ್ತಬಾ ” ಎಂದು ಕರೆದನು.

ಕುಮಾರಿಯು ತಂದೆಯಮಾತನ್ನು ಮೀರಲಾರದವಳಾಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದಳು. ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಅವಳ ಮೈಬೆನರೇರಿತು. ಮುಖವು ವಿನರ್ಣವಾಯಿತು. ದೃಷ್ಟಿಯು ಲಕ್ಷ್ಯಹೀನವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತಿರುಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೆಲೆಯಾವುದೂ ಬೋಧೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಆಸರಿಚಿತರಾದ ಆ ಯುವಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನಮೇಲೆ ನೆಲೆಸಿತು. ಆಃ! ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಎಂತಹ ಆಕಾರ್ಯ! “ ಪರಪುರುಷನನ್ನು ನೋಡುವುದೇ? ಎಲೈ ದೃಷ್ಟಿಯೇ! ಉಚಿತಾನುಚಿತಗಳನ್ನರಿಯದೆ ಸರ್ವತ್ರಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕುದೇ? ” ಎಂದು ಕುಮಾರಿಯು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಅವನತಶೀರ್ಷೆಯಾಗಿ ತಂದೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ

ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು, “ಚಂಚಲಾ!” ಎಂದು ಕರೆದನು. ಚಂಚಲೆಯು ಬಂದು ನಿಂತಳು. ದತ್ತನು, “ಈ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸು” ಎಂದವಳಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಅಪರಿಚಿತರಾದ ಆ ಯುವಕರಿಬ್ಬರೂ ಚಂಚಲೆಯ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟರು. ಕುಮಾರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮತ್ತೆ ಧಾಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿತು. ಮೊದಲು ತಾನು ನೋಡಿದ್ದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದುಬಾರಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಕುಮಾರಿಯ ಮನಸ್ಸು ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಪ್ರವರ್ತನವನ್ನು ಕಂಡು ಕೋಪದಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿರೋಧಿಸತೊಡಗಿತು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವಾಯಿತು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಿತವಾಯಿತು. ದೃಷ್ಟಿಯು ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಆ ಯುವಕನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಈರ್ವರದೃಷ್ಟಿಯೂ ಮಿಳಿತವಾಯಿತು. ಈ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಿಯ ಮನಸ್ಸು ಯುವಕನಲ್ಲಿಯೂ ಯುವಕನ ಮನಸ್ಸು ಕುಮಾರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಸಿದುವು. ಯುವಕನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೊರಟೇಹೋದನು. ಕುಮಾರಿಯು ಭ್ರಾಂತಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯು ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪವು ಈಡೇರಿತೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು. ಎನೆಯಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನೋಳಗಾಗಿ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯು ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ನೆಲೆಸಿತು. ದತ್ತನು ಇದಾವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಆವುದೋ ಒಂದು ಸತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಎಂದಿನಂತೆ ಕುಮಾರಿಯು ತನ್ನ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದುದರಿಂದ ದತ್ತನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದನು. ಕುಮಾರಿಯು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ನೇತುಹಾಕಿದ್ದ ದೇವಿಯ ಪಟವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ದತ್ತನು, “ಕಮಲೇ! ವಿಜಯವರ್ಮನಿಗೆ ಏನುಹೇಳಲಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕಮಲೆಯು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ದತ್ತನು “ಮಗೂ! ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವೆನು. ಅದಿರಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯುವಕನನ್ನಾದರೂ ಒಪ್ಪುವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?”

ಏನು! ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದೇ? ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಜಯಶಾಲಿನಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಯು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀತೆ? ಕಮಲೆಯು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನೇನೂ

ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವಳ ಭಾವವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು, “ ಕುಮಾರಿ! ಆ ಯುವಕನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ವಿನಯಚಂದ್ರನ ಮಗ. ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾಗಿಯೂ, ಗುಣವಂತನಾಗಿಯೂ ಇರುವನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರ. ಇಂತಹ ಅನುರೂಪನಾದ ವರನು ನಿನಗೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವುದು ಅಸಂಭವ. ಈಗೇನು ಹೇಳುವೆ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕುಮಾರಿಯು, “ ಜನಕನೇ! ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯೇ ನನಗೆ ಮಂಗಳ ಕರವು ” ಎಂದುತ್ತರವನ್ನಿತ್ತಳು.

ಆಗ ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಬಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನನಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ದತ್ತನು ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನು ವಿಲಾಸಭವನಾಭಿ ಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಎರನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಕಮಲಕುಮಾರಿಯಂತೂ ವರನನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಳು. ವರನೂ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದನೆಂದು ನಾವು ಮತ್ತೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆ? ಕಮಲಾಕರದತ್ತನ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈರ್ವರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಿಳಿತವಾಗಿ ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಬಲ್ಲರು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಈರ್ವರ ವಿವಾಹವೂ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಪಾಠಕಮಹಾಶಯರೇ! ಈಗ ನೀವು ಆ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕೆಂದೆಳಸಿರುವಿರಲ್ಲವೆ? ಆಃ, ಪರೋಪಕಾರ ಪಾರೀಣರಾದ ನೀವು ಈ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತನಾದ ಪಧಿಕನ ಪಾಡೇನು? ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದುಬಾರಿಯಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸಬೇಡವೆ? ಆ ಘಾತುಕರು ಸಹಾಯಶೂನ್ಯವಾದ ಆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನಿಷ್ಕರುಣರಾಗಿ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೊರಟುಹೋದರಲ್ಲ! ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ. ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯೇನಾಗಿರುವುದೋ ನೋಡೋಣ.

ಈಗ ಆ ಪಥಿಕನು ಮರದಮೇಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನ ವಿಲಾಸ ಭವನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದನೆಂಬುದನ್ನೂ, ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಪಥಿಕನು ಆ ಘಾತುಕ ರಿಂದ ಬಂಧಿತನಾಗಿ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿರಲು ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಸನ್ನನಗರದ ಪ್ರಯಾಣಿಕನೊಬ್ಬನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತನಾದ ಪಥಿಕನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಪ್ರಸನ್ನನಗರದ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಪಥಿಕನ ಹೆಸರು ವಿಜಯವರ್ಮ. ಇವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ, ಸೌಂದರ್ಯವಂತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಇವನನ್ನು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಾಲ್ಯ ದಲ್ಲಿಯೇ ಇವನಿಗೆ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಏಯೋಗವುಂಟಾದುದರಿಂದ ಇವನು ಕಮಲಾಕರನನ್ನು ಪಿತೃಸಮಾನನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆತನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿಯಾದ ವಿಮಲನಗರಕ್ಕೆ ಕೆಲದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದನು. ಈತನು ಹೊರಟುಹೋಗುವಾಗ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದತ್ತನ ಸಾಕುಮಗಳಾದ ಪಾಟಿಲಿಕೆ ಯೊಡನೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಅವಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುಮಾರಿಯದಿರಾಗಿ ದತ್ತ ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ದತ್ತನು ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು. ಕುಮಾರಿಯಾದರೋ ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಅಸಂತುಷ್ಟಳಾದಳು. ಕಾಲಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವು ವಿಜಯವರ್ಮ ನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಅವನು ಕುಮಾರಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಳಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಅನುರಾಗಸೂಚಕಗಳಾದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದಿನ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಲತಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಾಕಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಇವನು ಬರೆದಿದ್ದುದೇ. ಬಹುಕಾಲವಾದರೂ ಈ ವಿವಾಹದ ವಿಚಾರವು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇದಿರಾಗಿ ನಿಂತು ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದಲೇ ವಿಜಯ ವರ್ಮನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು. ಇವನು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಂಘಟಿಸಿದ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತನಾಗಿ

ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವಳ ಭಾವವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು, “ ಕುಮಾರಿ! ಆ ಯುವಕನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ವಿನಯಚಂದ್ರನ ಮಗ. ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾಗಿಯೂ, ಗುಣವಂತನಾಗಿಯೂ ಇರುವನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರ. ಇಂತಹ ಅನುರೂಪನಾದ ವರನು ನಿನಗೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವುದು ಅಸಂಭವ. ಈಗೇನು ಹೇಳುವೆ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕುಮಾರಿಯು, “ ಜನಕನೇ! ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯೇ ನನಗೆ ಮಂಗಳ ಕರವು ” ಎಂದುತ್ತರವನ್ನಿತ್ತಳು.

ಆಗ ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಬಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ದತ್ತನು ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನು ವಿಲಾಸಭವನಾಭಿ ಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಐದನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಕಮಲಕುಮಾರಿಯಂತೂ ವರನನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಳು. ವರನೂ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದನೆಂದು ನಾವು ಮತ್ತೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆ? ಕಮಲಾಕರದತ್ತನ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈರ್ವರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಿಳಿತವಾಗಿ ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಬಲ್ಲರು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಈರ್ವರ ವಿವಾಹವೂ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಪಾಠಕಮಹಾಶಯರೇ! ಈಗ ನೀವು ಆ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕೆಂದೆಳಸಿರುವಿರಲ್ಲವೆ? ಆ, ಪರೋಪಕಾರ ಪಾರೀಣರಾದ ನೀವು ಈ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತನಾದ ಪಥಿಕನ ಪಾಡೇನು? ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದುಬಾರಿಯಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸಬೇಡವೆ? ಆ ಘಾತುಕರು ಸಹಾಯಶೂನ್ಯವಾದ ಆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನಿಷ್ಕರುಣರಾಗಿ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೊರಟುಹೋದರಲ್ಲಾ! ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ. ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯೇನಾಗಿರುವುದೋ ನೋಡೋಣ.

ಈಗ ಆ ಪಥಿಕನು ಮರದಮೇಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನ ವಿಲಾಸ ಭವನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದನೆಂಬುದನ್ನೂ, ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಪಥಿಕನು ಆ ಘಾತುಕ ರಿಂದ ಬಂಧಿತನಾಗಿ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿರಲು ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಸನ್ನನಗರದ ಪ್ರಯಾಣಿಕನೊಬ್ಬನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತನಾದ ಪಥಿಕನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಪ್ರಸನ್ನನಗರದ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಪಥಿಕನ ಹೆಸರು ವಿಜಯವರ್ಮ. ಇವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ, ಸೌಂದರ್ಯವಂತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಇವನನ್ನು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇವನಿಗೆ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಏಯೋಗವುಂಟಾದುದರಿಂದ ಇವನು ಕಮಲಾಕರನನ್ನು ಪಿತೃಸಮಾನನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆತನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿಯಾದ ವಿಮಲನಗರಕ್ಕೆ ಕೆಲದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದನು. ಈತನು ಹೊರಟುಹೋಗುವಾಗ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದತ್ತನ ಸಾಕುಮಗಳಾದ ಪಾಟಿಲಿಕೆಯೊಡನೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಅವಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುಮಾರಿಯದಿರಾಗಿ ದತ್ತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ದತ್ತನು ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು. ಕುಮಾರಿಯಾದರೋ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಂತುಷ್ಟಳಾದಳು. ಕಾಲಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವು ವಿಜಯವರ್ಮನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಅವನು ಕುಮಾರಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಳಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಅನುರಾಗಸೂಚಕಗಳಾದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದಿನ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಲತಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಾಕಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಇವನು ಬರೆದಿದ್ದುದೇ. ಬಹುಕಾಲವಾದರೂ ಈ ವಿವಾಹದ ವಿಚಾರವು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇದಿರಾಗಿ ನಿಂತು ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದಲೇ ವಿಜಯವರ್ಮನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು. ಇವನು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಂಘಟಿಸಿದ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತನಾಗಿ

ವಿಲಾಸಭವನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಲು, ಮಂದಿರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಅತ್ತಕಡೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದನು. ಅದು ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದ್ದಿತು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಉತ್ಸುಕಿತನಾಗಿ ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದನು. ಇಬ್ಬರು ಯವನಸ್ಥರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಸಂಭಾಷಣೆಯೆಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಇನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲಾರದವನಾದನು. ಅವರ ಕಂಠಸ್ವರವನ್ನೂ, ಚರ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಸಂತಾಪಕನೂ ಅವನ ಮಿತ್ರನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವರೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ತನಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ತುತೀಕಾರವನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಾವಗಳು ಅಂಕುರಿಸಿದುವು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪೇರಿದುವು. ತುಟಿಗಳು ಚಲಿಸಿದುವು. ಹುಬ್ಬುಗಳು ನಕ್ಕವಾದುವು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಣಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂದುವರಿದನು. ಯಥಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನಿಗೆ ಅಭಿವಂದಿಸಿದನು. ಈವರಿಗೂ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಡೆದುವು. ಬಳಿಕ ವಿಜಯವರ್ಮನು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಕರೆದು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಯಾರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದನು. ದತ್ತನು ಹಸನ್ಮುಖಿಯಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತನ್ನ ಮಿತ್ರರೆಂದೂ, ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವರೆಂದೂ ದೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ವಿಜಯವರ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ಡೋಲಾಯಮಾನವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದರೂ ದತ್ತನಿಗೆ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅನುಮಾನವುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಯವರ್ಮನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯೂ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಉದಾಸೀನನಾಗಿ ತನ್ನ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದನು. ದತ್ತನು ಕುಮಾರಿಗೆ ಅನುರಾಗವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನಸಿಕಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಿಜಯವರ್ಮನು ಉತ್ತರಹರಿಯನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ದತ್ತನೂ ಆ ಯವ್ಯನಸ್ಥರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೆ ಉಪವನಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

— ೦ —

ಆರನೆಯ ಪುಟ್ಟೋದ.

ಪ್ರಾಯಶಃ ಪಂಚಮಿಯು ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ಹುಟ್ಟಿದದಿನ. ಇಂದಿಗೆ ಅವಳು ಜನ್ಮಗ್ರಹಣಮಾಡಿ ಹದಿನೆಂಟುವರ್ಷಗಳಾದುವು. ದತ್ತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಹೋತ್ಸವವು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ದತ್ತನ ಬಂಧುಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಮಂದಿ ಫಲಿತಕೇಶಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತಂತಮ್ಮ ಯವ್ಯನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂತೋಷವರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲಮಂದಿ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಕೆಯರಾದ ಮಾನಿನಿಯರು “ಇಂದಿರೆಗೆ ಬರೀಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಆಗುವುವು”, “ಗೌರಿಯು ಹೆತ್ತ ಮಕ್ಕಳೊಂದೂ ಬದುಕುವುದೇ ಇಲ್ಲ”, “ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಗಂಡನು ಅವಳನ್ನು ಹಗಲಿರುಳೂ ಗೋಳಾಡಿಸುವನು” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲಮಂದಿ ಮುಗ್ಧೆಯರು ‘ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಗಂಡುಮಗುವಾಯಿತು’, ‘ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿಯೇ ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು’, ‘ಗಂಗೆಯು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಳು,’ ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಗಳಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇದಿರಾಗಿದ್ದ

ಯುವಕನು ಹೀಗಾಗಬಹುದೆಂದು ಮೊದಲೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದನಾದುದರಿಂದ ಕುಮಾರಿಯು ಕೈಯನ್ನು ತಟ್ಟನೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು “ಕಮಲೆ! ಇದೇಕೆ ಭಯ ಪಡುವೆ? ನನ್ನನ್ನು ಅನ್ಯನೇಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡ. ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು. ಈಗ ಹೇಳು, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದನು. ಕುಮಾರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಯೇ ಬಾರದು. ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಾವಗಳು ಅಂಕುರಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬಹುಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಪ್ರೀತಿಸುವುದೆಂದರೇನೋ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೋ, ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೋ, ಯಾರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೋ, ಅವಳರಿಯದವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಭೀತಿಯೂ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಕೋಪವೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕ್ರಮಣಮಾಡಿದುವು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಯುವಕನನ್ನು ಒಂದು ಬಾರಿ ನೋಡಿದಳು. ಮತ್ತೆ ತಲೆಬಾಗಿಸಿದಳು. ಮುಂದೆ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯೂ ಅವಳ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರದೆ ಹೋಯಿತು. ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಯುವಕನು ದೃಢವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳ ಉದ್ದೇಶವು ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರಿಯು ಸ್ತಬ್ಧಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಯುವಕನು ಧಾಷ್ಟರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅವಳ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಚುಂಬಿಸಿದನು.

ಪಾಠಕಮಹಾಶಯರೇ! ಈ ಯುವಕನ ವರ್ತನವನ್ನು ಕಂಡು ನೀವು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನೀವೇ ಕುಮಾರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಾದರೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ದೃಢವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಆದರೆ ಕುಮಾರಿಯು ತನ್ನ ಕೋಪವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಏನೋ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ತ್ರೀಜನಸಹಚಾರಿಣಿಯಾದ ಲಜ್ಜೆಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಮಾರಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸಿದಳು. ಕುಮಾರಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಸಹಸ್ರಸಹಸ್ರತರ್ಕವಿತರ್ಕಗಳು ನಡೆದುವು. ಕುಮಾರಿಗೆ ಬಹು ಕೋಪಬಂದಿತು. ಅವಳು ಲಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಚಿಃ, ರಾಕ್ಷಸಿಯೆ! ತೊಲಗು.

ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀನಾರು? ನಾನು ತೋರಿದಂತೆ ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದಳು. ಲಜ್ಜೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯಳಲ್ಲ. ಅವಳು ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವಳು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೂರುಪಾಲು ಜನರು ಇವಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇವಳಿಂದ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದ ಲಾಭಗಳು ಕೈತಪ್ಪಿಹೋಗಿರುವುವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಕರವಾದ ವಿಸತ್ತು ಸಂಭವಿಸಿರುವುದು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಿಯೇನೋ ಇವಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದಳು. ಯುವಕನು ಕುಮಾರಿಯ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಹಿಡಿದಲುಗಿಸಿ “ಕಮಲೆ! ನನಗೇನುಹೇಳುವೆ?” ಎಂದನು.

ಕಮಲೆ :—ನಾನೇನುಹೇಳಲಿ ?

ಯುವಕ :—ಕಮಲೆ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕುಮಾರಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಹೊರಡುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಭಾವವೂ ನಾನು ಮೊದಲು, ತಾನು ಮೊದಲೆಂದು ಅವಳ ಅಂಗೀಕಾರಗರ್ಭಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದುವು. ಯುವಕನು “ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕಮಲೆ :—ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರನಲ್ಲವೆ ?

ಯುವಕ :—ಆದುದರಿಂದಲೇ ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ಕಮಲೆ :—ಅಲ್ಲ.

ಯುವಕ :—ಮತ್ತೇಕೆ ?

ಕಮಲೆ :—ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದುದರಿಂದ ನನಗೇಕೋ ಬಹು ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗಿರುವುದು, ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವೆನು.

ಯುವಕ :—ಈ ಸಂತೋಷವು ನಿನಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುವುದೇ ?

ಕಮಲೆ :—ಇರಲಾರದೆ ?

ಯುವಕ :—ಒಂದುವೇಳೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಈ ಸಂತೋಷವು ಭಗ್ನವಾಗಿಹೋದರೋ ?

ಕಮಲೆ :—ಹಾಗಾಗದಿರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವೆನು.

ಯುವಕ :—ನಾನು ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರನಲ್ಲದಿದ್ದರೋ ?

ಕಮಲೆ :—ನೀನು ಯಾರಾದರೂ ಸರಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಗುವುದು.

ಯುವಕ :—ನನ್ನ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನರಿಯದೆ ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯಾ ?

ಕಮಲೆ :—ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದೂ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದೂ ಇದೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ತಡೆಯಲಾರದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವುವು. ನೀನು ಯಾರಾದರೂ ಸರಿ. ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಸರಿ. ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವೆನು.

ಯುವಕ :—ಕಮಲೆ ! ಲೋಕಭಯಂಕರನಾದ ಸಂತಾಪಕನನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ ?

ಕಮಲೆ :—(ಭೀತಿಯಿಂದ) ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿಬಲ್ಲೆನು ?

ಯುವಕ :—ನಾನು ಅವನಂಥವನಾಗಿದ್ದರೇನುಮಾಡುವೆ ?

ಕಮಲೆ :—ಅಂತಹ ಸ್ವಭಾವವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆನು.

ಯುವಕ :—ಒಂದುವೇಳೆ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ?

ಕಮಲೆ :—ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ, ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನೀನೊಪ್ಪುವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಯುವಕ :—ಒಪ್ಪುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆನು.

ಕಮಲೆ :—ಹಾಗಾದರೆ ಯೋಚನೆಯೇಕೆ ? ನೀನಂಥವನಾಗಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿರುವೆನು.

ಯುವಕನಿಗೆ ಕುಮಾರಿಯ ಮನಸ್ಸು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೀಯಿತು. ಇನ್ನವಳು ವಿಮನಸ್ತುಳಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಯುವಕನು ಗಂಭೀರವಾದ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಕಮಲೆ ! ನಾನೇ ಸಂತಾಪಕ. ಈಗ ಹೇಳು. ನನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯಾ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಕುಮಾರಿಯು ಸ್ವಲ್ಪವಾ

ದರೂ ಯೋಚಿಸದೆ “ ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಪಾದಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವೆನು.” ಎಂದುತ್ತರವಿತ್ತಳು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊನೆವೊಂದ ಲಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿ ನಡೆದುವು. ಯುವಕನು ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡುಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಕುಮಾರಿಯು ಏನನ್ನೋ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಹೂವನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಅದರೆಸಳನ್ನು ಒಂದೊಂದನ್ನಾಗಿ ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪುಷ್ಪರಿಣಿಗೆ ಈಶಾನ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಿಯ ವಿಹಾರಭವನವೊಂದಿದ್ದಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಆಗಾಗ ಈಭವನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಖಿಯರೊಡನೆ ಸೇರಿ ವಿನೋದವಾಗಿ ಕಾಲಹರಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ದಿನ ಆ ಯುವಕನು ಹೊರಟು ಹೋದ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ವಿಹಾರಭವನದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ತಲೆಯೆತ್ತಿನೋಡಿದಳು. ನಮ್ಮ ಪಾಠಕರಿಗೆ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತನಾದ ವಿಜಯವರ್ಮನು ಕುಮಾರಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಕುಮಾರಿಯು ಬೇಸರಗೊಂಡು ಪುಷ್ಪರಿಣಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದಳು. ವಿಜಯವರ್ಮನು, “ ಕಮಲೇ! ಇನ್ನೂ ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಕುಮಾರಿಯು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಯವರ್ಮನು “ ಕಮಲೆ! ಇಷ್ಟುದಿನವಿವರ ದಿನ ನಿನ್ನ ಅನುರಾಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಇದೇಯೋ ಪ್ರತಿಫಲ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲೆಳಸಿದನು. ಕುಮಾರಿಗೆ ಬಹು ಕೋಪಬಂದಿತು. ಅವಳು “ ಎಲೈ ವಿಜಯವರ್ಮನೆ! ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸೋದರಿಯ ಭಾವವನ್ನಿಡದೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು, ನನಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡದೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು ” ಎಂದಳು.

ವಿಜಯ :—ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತಾವಾಗ ಬರಲಿ ?

ಕಮಲೆ :—ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವುದರಿಂದ ನಿನಗಾಗಬೇಕಾದುದೇನು ?

ವಿಜಯ :—ನೀನು ನನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು.

ಕಮಲೆ :—ಅದಾಗಲಾರದು. ಈ ದೇಹವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವೆನು.

ವಿಜಯ:—“ ನಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರೈಮರ್ಹತಿ ” ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಕಮಲೆ:—ನಮ್ಮ ಜನಕನೂ ಅನುಮತಿಸಿರುವನು.

ವಿಜಯ:—ಕಮಲೇ! ನೀನು ಯಾವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದಿರುವೆಯೋ ಅವನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ?

ಕಮಲೆ:—ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು.

ವಿಜಯ:—ಅವನು ಘಾತುಕ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ. ಅಂಥವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯಾ!

ಕಮಲೆ:—ನೀನು ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು. ನೀನು ಅವನನ್ನು ಮನಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗು.

ವಿಜಯ:—ಕಮಲೇ! ಸಂತಾಪಕನೆಂಬುವನನ್ನು ಕೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ? ಅವನೇ ಈ ನೀಚನು. ವೇಷಾಂತರದಿಂದ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡಿರುವನು.

ಕಮಲೆ:—ಅವನು ಸಂತಾಪಕನಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಪರಮಾಪ್ತನಾದ ವಿನಯಚಂದ್ರದತ್ತನ ಮಗ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಭೇದೋಪಾಯದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿರುವ ನೀನೇ ಸಂತಾಪಕನು, ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಾನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕುಮಾರಿಯು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ವಿಜಯವರ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೆಲ್ಲ ವಿಫಲವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅವನು ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಳು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದಬಳಿಕ ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ನಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಗೃಹಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಪುನಃ ಪುನಃ ಪುನಃ.

ಜೈಲಿಷ್ಠಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿಯದಿನ ಕುಮಾರಿಯ ವಿವಾಹಲಗ್ನವು ನೆರವೇರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು. ವರನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ದತ್ತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ತಾನು ತಂದೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ದತ್ತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಡೆಯತೊಡಗಿದವು. ಪರಿಚಾರಿಣಿಯರಿಗೆ ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅವರು ಎಂದಿನಂತೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಮದುವೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಡಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಉಪನಯನಗಳು ಮಾನಸಿಕಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮದುವೆಯ ಸಂಭ್ರಮ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಅವಕಾಶವೊದವಿದಾಗ ಕನ್ಯಾವರರ ಸೌಂದರ್ಯವಿಚಾರ, ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಪರಿಚಾರಿಣಿಯರ ಹಸ್ತಚಾಲನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬಳೆಗಳ ಖಣಿಖಣಿಲೆಂಬ ಶಬ್ದ, ಬಿಯಗರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ವಿತರಣೆ, ಎಂತಹ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸಮಾಲೋಚನೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ದತ್ತನ ಮನೆಯು ತುಂಬಿಹೋಗಿದ್ದಿತು. ವಿವಾಹಲಗ್ನವು ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಂದಿತೋ ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಉತ್ಸುಕಿತರಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಠಕನು ಹಾಶಯರೇ! ಕುಮಾರಿ ಎಲ್ಲರವಳೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಬಲ್ಲೀರಾ? ಇತ್ತ ನೋಡಿ; ದತ್ತನ ವಿಲಾಸಭವನದ ಇದಿರಾಗಿರುವ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಇವಳೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು? ಇವಳ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲವೆ? ಆ! ಇವಳ ಉತ್ಸಾಹವು ಗಗನಕುಸುಮಸದೃಶವಾದುದು! ಮುಖವು ವಿವರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದು. ನೀಲಮೇಘ ಸದೃಶವಾದ ಅವಳಾ ಕೇಶದಾಮವು ಕೆದರಿ ಹೋಗಿರುವುದು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಬಳೆಯಿರುವುದು. ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರುವಳು, ಮದುವೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಹಿಗಿರುವುದನ್ನು ನೀವೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ನಂಬುಗೆಯುಂಟಾಯಿತಲ್ಲದೆ ಆರಾದರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ನೀವು ನಂಬುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಮದು

ನೆಯೇ ಕಾರಣ. ಕುಮಾರಿಗೆ ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ವಾಗ್ಧಾನಮಾಡಿದ ವರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗಿರುವುದು. “ಅವನು ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರನೋ ಸಂತಾಪಕನೋ ತಿಳಿಯದು. ಅವನು ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರನೇ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂತಾಪನೆಂದೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು? ಅವನು ಸಂತಾಪಕನೇ ಸರಿ. ವಿನಯಚಂದ್ರದತ್ತನು ಬರೆದ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಅವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು? ಅದೂ ಕೃತ್ರಿಮಸಂಧಾನವೇ ಆಗಿರಬಹುದೇ? ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ತಲೆದೋರುತ್ತಿರುವುವು. ಕುಮಾರಿಯು ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ದತ್ತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ತಟ್ಟನೆದ್ದಳು. “ಕಮಲೆ! ನೀನು ಆ ಯುವಕನಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ವಾಗ್ಧಾನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವುದು ನಿನಗೆ ಯುಕ್ತವೇ?” ಎಂದು ಯಾರೋ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದಂತೆ ಅವಳ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಳು. ಏನೇನೋ ಆಲೋಚಿಸಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಳು, ಮೊದಲಿನಂತೆ ಯಾರೋ ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ “ಅಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿಯು ಸಂತಾಪಕನೆಂದರೇನು? ವಿಜಯವರ್ಮನು ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು,” ಎಂದು ಸಂತವಿಸಿದಂತೆ ಬೋಧೆಯಾಯಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಉಪವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಅಸತ್ಯವನ್ನಾಡಿರುವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಕಿರುಮನೆಯ ಬಲಗಡೆಯಿದ್ದ ಗವಾಕ್ಷದಿಂದ ಯಾರೋ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮೈನೆಳಲು ಕಾಣಿಸಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರಿಯು ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಚಂಚಲೆಯು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದಳು. ಕುಮಾರಿಯು ಗವಾಕ್ಷದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಬಿಯಗದ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲುಮಣೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಕುಮಾರಿಯು ಹೊರಟುಹೋದ ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗವಾಕ್ಷದ ಬಾಗಿಲು ಮತ್ತೆ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಸ್ತ್ರಾವಕುಂತ ಶೀರ್ಷನಾದ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಗವಾಕ್ಷವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಕಾಲುಮಣೆಯಮೇಲಿದ್ದ ಬಿಯಗದ ಕೈಗಳು ಇವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿ

ದುವು. ಆಗಂತುಕನು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾಭರಣಗಳೂ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಆಗಂತುಕನು ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮೊದಲಿನಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಿಯಗವನ್ನು ಹಾಕಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ ಬಿಯಗದೇಸಳುಗಳನ್ನು ಕಾಲುವನುಮೇಲಿಟ್ಟು ಗವಾಕ್ಷದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ದತ್ತನ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಉಪವನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗಂತುಕನು ಆ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಬೇಗಬೇಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಯಾರೋ ಇವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಹೆಜ್ಜೆಯ ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಆಗಂತುಕನು ತಟ್ಟನೆ ನಿಂತು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದನು. ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು. ತಿರುಗಿ ನೋಡಲನಂತೆಯೇ ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಆಗಂತುಕನು ತಿರುಗಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದನು. ಏನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗಂತುಕನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೊರಟು ಉಪವನದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾದು ರಾಜಬೀದಿಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡುಗಂಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯದೇವನು ತೀಕ್ಷ್ಣತರವಾದ ತನ್ನ ಕಿರಣಧಾರೆಗಳಿಂದ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಭಸ್ಮಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಿಸಲ ಸೇಗವನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಒಂದು ಕೋಗಿಲೆಯು ರಸಾಲವೃಕ್ಷದ ಶಾಖೆಯಮೇಲೆ ಎಲೆಗಳಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅಪ್ಪಾಕ್ಷಮಧುರವಾದ ಪಂಚಮಸ್ವರದೊಡನೆ ಒಂದುಬಾರಿ "ಕುಹೂ" ಎಂದು ಕೂಗಿತು. ಪಾಠಕಮಹಾಶಯರೇ! ಈ ಕುಹೂಶಬ್ದವು ಮನೋಹರವಾದುದೇ ಅಹುದಾದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿರುವಿರಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ನಮಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅಪರಿಚಿತನಾದ ಆಗಂತುಕನು ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮುಖದಮೇಲಣ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಮುಂದೆ ಹೋದನು. ಈ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಬಲಗಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಅಪರಿಚಿತನು ಅಂಗಡಿಬೀದಿಯಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಆ ಮನೆಯ

ಬಲಗಡೆ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಹೋಗುವ ಹಂತವಿದ್ದಿತು. ಅಪರಿಚಿತನು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಸುಸಜ್ಜಿತನಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಹಜಾರದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಆ ಹಜಾರದ ಉತ್ತರ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಹಂಸತೂಲಿಕಾ ತಲ್ಲಗಳೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಾಲುಮಣೆಯೂ ಕಣ್ಣೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇದಿರುಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಡಿಯಾರವಿದ್ದಿತು. ಅಪರಿಚಿತನು ಕಾಲುಮಣೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಉನ್ನತಾಸನದಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡನು. ಇವನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಭೃತ್ಯನು ಒಂದು ಸೀಷೆಯನ್ನೂ ಒಂದು ಗಾಜಿನ ಬಟ್ಟಲನ್ನೂ ತಂದು ಕಾಲುಮಣೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟನು. ಅಪರಿಚಿತನು ತಾನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಉಡುಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಹಂಸತೂಲಿಕಾತಲ್ಲದಮೇಲಿರಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ಕವಚವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಕಾಲುಮಣೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಪಾಠಕಮಹಾ ಶಯರೇ! ಈಗ ನೋಡಿ. ಇವನು ಯಾರು? ಇವನನ್ನು ನೀವು ಎರಡು ಬಾರಿ ನೋಡಿರುವಿರಿ. ಆದರೂ ಮರೆತುಬಿಡಬಹುದೇ? ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕನ ಆಪ್ತನಾದ ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನೇ ಇವನಲ್ಲವೆ? ನಂದಕುಮಾರನಿಗೆ ಮದ್ಯಪಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಭಿರುಚಿ. ನಂದಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಉಡುಪನ್ನು ತೆಗೆದ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಸೀಷೆಯಿಂದ ಮದ್ಯವನ್ನು ಬಟ್ಟಲಿಗೆ ಸ್ಪಲ್ಪ ಹಾಕಿ ಪಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಭೃತ್ಯನು ಮಾವು, ರಸಬಾಳೆ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಂದು ಕಾಲ್ಮಣೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ನಂದಕುಮಾರನು ಒಂದೆರಡು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಮತ್ತೆ ಸ್ಪಲ್ಪ ಮದ್ಯವನ್ನು ಬಟ್ಟಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪಾನಮಾಡಿದನು. ಸುರಾದೇವಿಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾದಳು. ಇತರ ದೇವತಾರ್ಚನೆಗೆಗಿಂತ ಸುರಾದೇವತೆಯ ಅರ್ಚನೆಯು ಕ್ಷಿಪ್ರಫಲದಾಯಕವಾದುದು. ಸುರಿಯು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಬಯಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವಳು. ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ದಯೆಪಾಲಿಸುವಳು. ನಮ್ಮ ನಂದಕುಮಾರನಂಥವರನೇಕರು ಈಕೆಯ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ ತನುವನ್ನೂ ಧನವನ್ನೂ ಮಾನವನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಒಂದೊಂದುವೇಳೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿ ಕರಿಸಿರುವರು. ಇಂತಹ ವಿಚಿತ್ರಮಹಿಮಾನ್ವಿತಳಾದ ಸುರಿಯು

ನಂದಕುಮಾರನನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿಳಿಂದ ನೋಡಿ ನಕ್ಕಳು. ತರುವಾಯ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವನ ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಚುಂಬಿಸಿದಳು. ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಬಾಹುಲತೆಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿದಳು. ನಂದಕುಮಾರನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ನಾವು ವಿವರಿಸಬೇಕೇ? ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾದ ಸುರೆಯನ್ನು ಆದರಾತಿಶಯದಿಂದ ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಆ ಸೀಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿರ್ದ ಸುರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಜಠರದಲ್ಲಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರಾನುರಕ್ತರಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಮೊದಲುವಾಡಿದರು. ಸುರೆಯ ವೃದುಮಧುರ ವಚನಗಳಿಂದ ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನು ಅನಂದಪರವಶನಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಧಕಾರವು ಕಾಣಿಸಿತು. ಕಣ್ಣೆರದು ನೋಡಿದನು. ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಂದಕುಮಾರನಿಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದುಬಾರಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ದೇವತಾಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಕನ್ಯೆಯು ಕಾಣಿಸಿದಳು. ನಂದಕುಮಾರನು ಅವಳನ್ನು ಕರೆದನು. ಅವಳು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಧನದಾಸೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆಯಿಡಲೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಅವಳು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ನಂದಕುಮಾರನು ಕಣ್ಣೆರೆದನು. ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ್ಮಣೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಸೀಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಿರಾಗಿದ್ದ ಭೃತ್ಯನನ್ನು ಕರೆದು ಮತ್ತೊಂದು ಸೀಷೆಯ ಮಧ್ಯವನ್ನು ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಭೃತ್ಯನು ಒಡನೆಯೇ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಸೀಷೆಯನ್ನೂ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನೂ ತಂದು ನಂದಕುಮಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ನಂದಕುಮಾರ :— ಈಕಾಗದವೇನು ?

ಭೃತ್ಯ :— ತಾವು ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವ ಹಣದ ಲೆಕ್ಕ.

ನಂದಕುಮಾರ :— ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಓದಿಹೇಳು.

ಭೃತ್ಯ : ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ನಂದಕುಮಾರ : ಇದೊ ತೆಗೆದುಕೊ.

ಎಂದು ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸೀಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮದ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದುಬಾರಿ ಬಟ್ಟಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುತ್ತ " ಎಲಾ ! ನೌಂದವ್ಯವತಿಯಾವ ಒಬ್ಬ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮೋಗಿ ಬಿಡುವೆಯಾ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಭೃತ್ಯನು ಅವಕ್ಕೆ ಸಮೃತ್ತಿ ಸಲ್ಲಿ. ನಂದಕುಮಾರನು ಮನಸ್ಸಿಯಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಬೈದು ತನ್ನ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಬದು ರ್ರಮೆಸಟ್ಟು ಧರಿಸಿ ಸೀಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತ ಕೆಳಗಿಳಿದನು. ಇವನು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಹನ್ನೆರಡುಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವೆಲ್ಲವೆ ? ಈಗ ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತುಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ನಂದಕುಮಾರನು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಏನು ಮಾಸಬೇಕೋ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದೆ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹೊರಟನು. ಎತ್ತಲೈಯೂ ಅಂಧಕಾರವು ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಓಡಾಟವು ಅತಿ ಪಿರಕವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಹತ್ತುಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ನಂದಕುಮಾರನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಲೂ ಮನಸ್ಸಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಲೂ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯ ಮದ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ಸರೋವರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು :-

ಸುರುಚಿರಮದ್ಯಂ | ಬುಧಜನಪದ್ಯಂ

ಹೇ ಸು ಓಬಸಿರವದ್ಯಂ ||

ಇವನು ಹಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸರೋವರದ ಪೂರ್ವಭಾಗ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಟಪದೊಳಗಣಿಂದ " ಸುರುಚಿರಮದ್ಯಂ " ಎಂದು ಯಾರೋ ಹಾಡಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಯಿತು. ನಂದಕುಮಾರನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕುಡಿದು ತಿರುಗಿ ಹಾಡಿದನು. ಮಂಟಪದೊಳಗಣಿಂದ ಪುನಃ ಗಾನವು ಕೇಳಿಸಿತು. ನಂದಕುಮಾರನು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ

ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಹಾಡಿದನು. ಇವನು ಹಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಂದಣಿಂದ ಯಾರೋ ಇವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಇವನನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹಾಡಿದರು. ನಂದಕುಮಾರನಿಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ತೊಡಗುಡಿಯಿಂದಮಾತನಾಡುತ್ತೆ ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನು ಯಾರೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಂದಕುಮಾರನು " ನೀನು ಸ್ತ್ರೀಯೋ ಪುರುಷನೋ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿ :- ಧ್ವನಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದೆಯಾ ?

ನಂದಕುಮಾರ :- ಧ್ವನಿಯು ಪುರುಷನದೆಂದು ತೋರುವುದು.

ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿ :- ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಕಿವುಡನೇಸರಿ.

ನಂದಕುಮಾರ :- ಹೀಗೋ ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು. ನನಗೆ ಮದ್ಯದ ವೇಗದಿಂದ ನೀನು ಪುರುಷನೆಂಬ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ನೀನು ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಆಹುದು. ನೀನು ಯಾವ ಕುಲದವಳು ?

ಅಪರಿಚಿತ ನಾನೊಬ್ಬ ವಾರಾಂಗನೆ.

ನಂದಕುಮಾರನಿಗೆ ವರ್ಣನಾತ್ರಿತವಾದ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನು ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸುರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವೇದ್ಯಯನ್ನು ಕರೆತರಬೇಕೆಂದು ಭೃತ್ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನು. ಈಗ ವೇದ್ಯೆಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವಳು. ಇನ್ನು ನಂದಕುಮಾರನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯುಂಟೇ ? ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಡೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಗಾನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಂದಕುಮಾರನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸುರೆಯನ್ನರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಪಾತಕಮಹಾರಯರೇ ! ನಾವು ವಿಚಾರಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಸುರೆಯೂ ಸೂಳೆಯೂ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅಕ್ಕನಾದ ಸುರೆಯು ತನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರಿಗೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನುಪದೇಶಿಸುವಳು. ಸೂಳೆಯು ವಾಙ್ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸ್ವರ್ಗಸೌಖ್ಯವನ್ನಿತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನುಪದೇಶಿಸುವಳು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಆಗಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗಾಕರವಾಗಿರುವ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯಿಬ್ಬರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರರಾದವರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ನಾವು ವಿನಯದಿಂದ

ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವೆವು. “ ಮಹಾಶಯ! ಈ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕತ್ರಿಮವಾದ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವಳಾವಳು? ”

ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೀಷೆಯ ತುಂಬ ಮಧ್ಯವಿದ್ದಿತು. ನಂದಕುಮಾರನು ಆ ಮಧ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿ ಮೈಮರೆತು ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿ “ ಎಲೈ, ರಸಿ ಕಾಗ್ರೇಸರನೇ! ಇನ್ನು ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು. ನನಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ”

ನಂದಕುಮಾರನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗುತ್ತೆ ತನ್ನ ಅಂಗಿಯ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟು, ನಾಳೆಯದಿನ ತಿರುಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ಒಂಟನೆಯ ಪುಸ್ತಕವಿದು.

ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಎರಡುಪ್ರಹರವಾಗಿದ್ದಿತು. ವಿಮಲನಗರದ ರಾಜ ಬೀದಿಗಳೆಲ್ಲ ಜನಸಂಚಾರಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದುವು. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಾಂತ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಚಂದ್ರನು ವಿಶ್ರಾಂತಿಸುಖವನ್ನೆಳಸಿ ರೋಹಿಣಿಯ ಕೇಳಿಗೃಹದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂಧಕಾರವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಹೀನಪ್ರಭಗಳಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದಿತು. ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯು ತನ್ನ ವಿಲಾಸಾತಿಶಯದಿಂದ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗ್ಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ರಾಜಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೂಳಿಯು ಮೆಲುಕುಹಾಕುತ್ತೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಿತು. ವೃಷಭರಾಜನ ಸುತ್ತಲೂ ಎರಡುಮೂರು ಕರುಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದುವು. ವೃಷಭರಾಜನು ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸುತ್ತೆ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುವನು. ಒಂದುಬಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಾಗುವು

ದಿಲ್ಲವೆಂದು ತನ್ನ ದೀರ್ಘವಾದ ಲಾಂಗೂಲದಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಿಡುವನು. ಮತ್ತೊಂದುಬಾರಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡುವೆನೆಂದು ತಲೆಯನ್ನು ಕುಣಿಸುವನು. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ನಾಯಿಗಳು ಆಹಾರಾಭಾವದಿಂದ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಲಗಿದ್ದುವು. ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯಿಂದ ಮುಗ್ಧನಾದ ಒಬ್ಬ ಯಾಮಿಕನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ದಂಡವು ಜಾರಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ತಾಳದ ನಾಯಿಗಳು ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪದಿಂದ ಗರ್ಜಿಸತೊಡಗಿದುವು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳೂ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಓಡಿ ಬಂದುವು. ಯಾಮಿಕನು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯ ಸೌಖ್ಯದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ವಿರಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೋಸುಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತ ಮುಂದೆ ಬಂದನು. ಈ ಕೋಲಾಹಲದಿಂದ ವ್ಯಸಭರಾಜನಿಗೆ ಬೇಸರವುಂಟಾಗಿ ಸಭೆಯು ಭಗ್ನವಾಯಿತು. ಯಾಮಿಕನು ಕಾಲೆಳೆದುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಬೀದಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಈ ಬೀದಿಯ ಉತ್ತರ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಕಲಶಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೊಳಿಸುವ ಗಗನಚುಂಬಿಯಾದ ಒಂದು ಸೌಧವಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಉಪವನ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾದ ಹೂಗಿಡಗಳು. ಸೌಧದ ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗವಾಕ್ಷಗಳು. ಸೌಧದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ದೀಪದ ಬೆಳಕು ಗವಾಕ್ಷಗಳ ಮೂಲಕ ಉಪವನದ ಗಿಡಗಳಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮನೆಯೆಂದು ತೋರುವುದು. ದ್ವಾರಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರಾಂಗನೆಗೆ ಮೈಗೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒಳಗಿದ್ದ ದೀಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆರಿಹೋದುವು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಆ ಸೌಧದ ಪಶ್ಚಿಮ ಪಾರ್ಶ್ವದ ಗವಾಕ್ಷದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿಗಳುದುರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯ ಗವಾಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅರಿಚಿಕೊಂಡರು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಸೇವಕರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉರಿಯೆದ್ದಿತು. ಸೇವಕರು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ

ಗೋಳಾಡತೊಡಗಿದರು. ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ತನ್ನ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಯವ್ವನವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಐದು ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉರಿಯೆದ್ದಿತು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ-ಮಲಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಸೇವಕರು ವಿನಾ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟವರೆಲ್ಲರೂ ಅಗ್ನಿದೇವನಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗಿ ಹೋದರು. ಈ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ನಿದ್ರಾಲಸನಾದ ಯಾಮಿಕನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಯಾರೂ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಲಾರದೆ ಹೋದರು. ಯಾಮಿಕನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಸತಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದನು. ಪಟ್ಟಣದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಮನೆಯು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿತು. ಮನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ಪಲ್ಲವಕ. ಪಲ್ಲವಕನು ವಿಮಲನಗರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ತಾರಾಮಾಲಿನಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯೂ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಈದಿನ ಆ ಮೂವರೂ ಪರಿವಾರಸಹಿತರಾಗಿ ಅಗ್ನಿದೇವನಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದರು. ಈ ವಿಷಯವು ರಾಜನಾದ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಾನೇ ಬಂದನು. ಮನೆಗೆ ಕಿಚ್ಚು ಹೇಗೆ ತಗಲಿತೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುಣಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಪಲ್ಲವಕನ ಮರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲರೂ ದುಃಖಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಯಾಮಿಕಾಧಿಸತಿಯಾದ ಭುಜಂಗಶೇಖರನು ಮನೆಗೆ ಕಿಚ್ಚುಬಿದ್ದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ದ್ರೋಹಿಗಳು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಅನಾಹುತವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿರುವರೆಂದು ವಾದಿಸಿದನು. ದ್ರೋಹಿಗಳಾರೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಾದ ಫಲವೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿದು ತರುವಂತೆ ಯಾಮಿಕರಿಗಾಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು ಹಾರಾಡನು ಪ್ರಾಸಾದಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ತಂತಮ್ಮ ನಿನಾಸಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋದರು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಪಂಚೋದ.

ವಿಮಲನಗರದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಕನ ಮನೆಯು ಹತ್ತಿ ಉರಿದುಹೋದ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಾದಬಳಿಕ ಒಂದಾನೊಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಕಿಂಶುಕಾಟಿ ವಿಯ ಸರೋವರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವೃದ್ಧರು ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಕಾವಿಯಬಟ್ಟಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ದಂಡವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಬಿಳಿಯ ಉಡುಪನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಬಲುಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುತ್ತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವು ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಆದರೂ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಕೊನೆಗಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಟೀರವಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ನರಲುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಯುವಕನು ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗನೊಡನೆ ಎದ್ದು ಆ ಕುಟೀರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು. ಅಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಂಧಿತಳಾಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಿಯು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನಲಗಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೆ ಅರ್ಧನಿವಾಲಿತನಯನೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾದ ಯುವಕನು ಅವಳ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಅವಳ ಪಾಶವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದನು. ತರುಣಿಯು ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಅಶ್ರುವರ್ಷಣವು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದಳು. ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾದ ಯುವಕನು “ಎಲೆ ಹುಡುಗಿ! ಭಯಪಡಬೇಡ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ತಂದಿರುವೆನಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ತಂದವನಲ್ಲ. ದೇವತಾಸುಲಭವಾದ ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಮುಗ್ಧನಾಗಿರುವೆನು. ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಗು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮುಮೂರ್ಷಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತರುಣಿಯ

ಮುಖವು ಕೆಂಪೇರಿತು. ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳು ಗರಗರನೆ ತಿರುಗತೊಡಗಿದವು. ಅವಳು ಒಡನೆಯೇ ಹಸಿದ ಹೆಣ್ಣುಹುಲಿಯಂತೆ ಎದ್ದುನಿಂತು “ ಎಲಾ, ವೃದ್ಧನೇ! ಈ ನಿನ್ನ ಕರ್ಣಕತೋರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು. ನಯೋ ವೃದ್ಧನಾದ ನೀನು ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ನನ್ನನ್ನು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಕೇಳಿದ ಸಕ್ಷದಲ್ಲ ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಚೆಂಡಾಡದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಸೌಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳು ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ವೃದ್ಧನು ಹುಸಿನಗೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತೆ “ ಎಲೆ ಬಾಲೆ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬಯ್ಯರೂ ನನಗೆ ಕೋಪವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ವೃದ್ಧನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡ. ವೃದ್ಧನ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವೆನೇ ಹೊರ್ತು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ವೃದ್ಧನಲ್ಲ. ಈಗ ನೋಡು ” ಎಂದು ತಾನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಕೃತ್ರಿಮಶ್ಚರ್ಮವನ್ನೂ ಜೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಯುವತಿಯ ಇದಿರಲ್ಲಿ ನಿಂತನು.

ಪಾಠಕ ಮಹಾಶಯ! ಇವನನ್ನು ನೀವು ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಕಿಂಶುಕಾಟವಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿಜಯವರ್ಮನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದವನು ಇವನೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಕಮಲಕುಮಾರಿಯನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಅವಳಿಂದ ವಾಗ್ಧಾನವನ್ನು ಪಡೆದವನಿವನೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಆ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯಾದ ಸಂತಾಪಕನಿವನೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಇವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಇವನ ಮಿತ್ರ. ಅವನ ಹೆಸರು ಭುಜಂಗಮ. ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನಂತೆ ಅವನೂ ಸಂತಾಪಕನ ಅನುವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನ ವಯಸ್ಕರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಭುಜಂಗಮನು ವಯಸ್ಸು ಮೀರಿದವನಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಭುಜಂಗಮನಿಗೆ ಸಂತಾಪಕನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಂತ ಭೀತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಯುವತಿಯು ಸಂತಾಪಕನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮಾತಾಡಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಭಯವೂ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಸಂತಾಪಕನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ಬದುಕಿದವರನ್ನು ಯಾರನ್ನೂ ಅವನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಈ ಯುವತಿಯನ್ನು ಸಂತಾಪಕನು ಸಂಹರಿಸದೇಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೆಣಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಭುಜಂಗನು ಹೊರಟುಹೋದ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಯುವತಿಯು ಆ ಕುಟೀರದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಅದು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಸಂತಾಪಕನು ಅವಳ ಮುಡಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, “ ಎಲೇ! ಮೂರ್ಖಳೇ! ನೀನಲ್ಲಿಗೆತಾನೆ ಓಡಿಹೋಗುವೆ? ನಿನ್ನದಿರಾಗಿ ಸಂತಿರುವ ನಾನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆ? ಸಂತಾಪಕನ ಸಾಹಸವು ನಿನಗಿನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೋ? ಅದಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಕೋಮಲವಾದ ಬಾಹುಲತೆಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನೊಂದುಬಾರಿ ಆಲಿಂಗಿಸು. ಆ ವೃದ್ಧಮಂತ್ರಿಯಾದ ಸಲ್ಲವಕನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಶತಾಧಿಕವಾದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವೆ. ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸು ” ಎಂದು ಯುವತಿಯ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಲುಗಿಸಿದನು. ಯುವತಿಯುಹುಲ್ಲೆಯ ಮರಿಯಂತೆ ಅವನ ಹಿಡಿಯಿಂದ ಹಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು “ ಎಲಾ, ನೀಚನೇ! ಸರಮಸಾತಕಿಯೇ! ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಪಶುವೇ! ಸರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವೆಯಾ? ನಿನ್ನಂತಹ ಕೇಡಿಗನಿಗೆ ನರಕವೇ ಗತಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆಬೇರೆಯಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಗೋಳಿಡಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಖಡ್ಗದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಡುತುಂಡುಮಾಡುವೆನು. ಎಂದು ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸಂತಾಪಕನ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಸಂತಾಪಕನು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅಂಜದೆ “ ಶಹಬಾಸ್ ಶಹಬಾಸ್! ಎಲೆ ಹುಡುಗೀ! ಇದುವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವೊಂದೇ ನನ್ನನ್ನು ಮರಳುಮಾಡಿದ್ದಿರು. ಈಗಲಾದರೋ ನಿನ್ನ ಧೈರ್ಯಸಾಹಸಾದಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುಗ್ಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದುವು. ಅಸಮಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಾದ ನನಗೆ ನಿನ್ನಂತಹ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವೇ ಪತ್ನಿಯಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವಳೂ ಸರಿಬಾರಳು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಈಗಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿಬಿಡು ” ಎಂದು ತಲೆಬಾಗಿದನು.

ಸ್ವಭಾವಕೋಮಲಿಯಾದ ಆ ಯುವತಿಯು ಸಂತಾಪಕನ ತಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಗೆತಾನೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಳು. ಅವಳು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕಳಾಗಿ “ಎಲಾ ದುಷ್ಟನೇ! ನಿನ್ನೀ ದುರಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡು. ಇಹಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡ—”

ಎಂದ ಅವಳಾಮಾತು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸಂತಾಪಕನು ಅವಳಕೈಯಲ್ಲಿಂದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಯುವತಿಯು ಸ್ತಬ್ಧಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಸಂತಾಪಕನು “ಎಲೇ! ಮೂರ್ಖಳೇ! ನಿನ್ನ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಪರಿವಾರವನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ತಂದಿರುವೆನು. ಈಗ ನಿನಗೆ ನಾನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಸಾಲಕರಿಲ್ಲ. ಎಂದಾದರೂ ನೀನು ನನಗೇ ಪತ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಈಗ ನನಗೆ ಕಾರ್ಯಾಂತರವಿರುವುದರಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುವೆನು. ಇನ್ನೆಂಟುದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೀನು ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುವುದೇ ನಿಶ್ಚಯ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಯುವತಿಯು ಪ್ರಜ್ಞಾರೂಢ್ಯಳಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು.

ಪಾಠಕ ಮಹಾಶಯರೇ! ಈ ಯುವತಿಯೇ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯೆಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಅಂಶವಲ್ಲವಷ್ಟೆ! ಆದಿನ ವಿಮಲನಗರದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮೀಭೂತವಾದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇವಳು ನಿದ್ರಿತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಸಂತಾಪಕನೇ ಇವಳಿಗೋಸುಗ ಆ ಮನೆಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿತರಾಗಿದ್ದವರನ್ನೂ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದನು. ಅವನು ಈ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವಳ ತಂದೆಯಾದ ಮಂತ್ರಿ ಪಲ್ಲವಕನೊಡನೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದನು. ಪಲ್ಲವಕನು ಇವನ ಕುಲತೀಲಾದಿಗಳನ್ನರಿಯದವನಾದುದರಿಂದಲೂ, ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಆವುದಾದರೊಂದು ದೇಶದ ಮಂತ್ರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದನಾದುದರಿಂದಲೂ ಸಂತಾಪಕನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದನು. ಸಂತಾಪಕನಿಗಾದರೋ ಅವಳಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತನ್ನ

ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವಳನ್ನು ಯಾರೂ ಕಾಣದಂತೆ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡುಬಾರಿ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಪಲ್ಲವಕನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಇದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂತಾಪಕನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ಭುಜಂಗಮನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಹಸಪಟ್ಟು ಪಲ್ಲವಕನ ಮನೆಗೆ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಿದ್ರಿತಳಾಗಿದ್ದ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯ ಬಾಯನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಅವಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಮೊದಲೇ ನಿಷ್ಕರ್ಷಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂತಾಪಕನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಭುಜಂಗಮನು ಆ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಡಿಮದ್ದನ್ನಿಟ್ಟು ಕಿಚ್ಚನ್ನುಹಾಕಿ, ಸಂತಾಪಕನನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕಿಂಶುಕಾಟವಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದನು. ಬಳಿಕ ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಪಾಠಕರು ತಿಳಿದೇ ಇರುವರಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವೆಂಬುದೇನೆಂದು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಅರಿಯದೆ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿದ್ದ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯು ಈಗ ಅನಾಥೆಯಾಗಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಂತಾಪಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಳು. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಮೃತರಾದ ವಿಷಯವು ಅವಳಿಗೆ ಸಂತಾಪಕನು ಹೇಳುವವರೆಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಂತಾಪಕನು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳಿಗೆ ಬರಸಿಡಲು ಹೊಡೆದಂತಾಯಿತು. ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಅಂಧಕಾರಮಯವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಸಂತಾಪಕನು ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯೋಪಚಾರಮಾಡುವಂತೆ ಭುಜಂಗಮನಿಗಾಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಪತ್ತನೆಯ ಪುಟ್ಟೆ.

ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಂಟಾಗಿ ಕಣ್ತೆರೆದುನೋಡಿದಾಗ ಸೂರ್ಯದೇವನು ತನ್ನ ಉಜ್ವಲವಾದ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಧಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸಿದ್ದನು. ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆ ನೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸೂರ್ಯದೇವನ ಆಗಮನವನ್ನು ವಂದಿಮಾಗಧರಂತೆ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕುಮುದಿನಿಯು ಸೂರ್ಯದೇವನನ್ನು ಕಂಡು ಪರಪುರುಷನೆಂದು ಲಜ್ಜೆಗೊಂಡು ಅವನತರ್ಪಿಷೆಯಾದಳು. ಕೇಡಿಗನಾದ ಮಾರುತನು ಅವಳ ಮಾನಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಸೋಂಕಿದನು. ಕುಮುದಿನಿಯು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಲೆಬಾಗಿದಳು. ಅವಳ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣವನ್ನು ಕಂಡು ಮಾರುತನಿಗೆ ಆಸಹ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನಾ ಕುಮುದಿನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಮಲಿನಿಯು ತಲೆಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಗೆಮೊಗದಿಂದ ನಲಿಯತೊಡಗಿದಳು. ಒಂದಾನೊಂದು ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿಯು ಕಮಲಿನಿಯ ಔದ್ಧತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಅವಳ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಚುಚ್ಚಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಕಮಲಿನಿಯ ದುರಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರವೇನೋ ಆಯಿತು. ಕಮಲಿನಿಯು ತನಗಾದ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದಳು. ಈ ಬಗೆಯ ಅತ್ಯಾಹಿತಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ದುಷ್ಟರನ್ನು ಶಾಸನಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸುಗ ದಿನಸತಿಯಾದ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಗಗನಮಧ್ಯವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದನು. ದಿನನಾಯಕನಿಗೆ ಕೋಪವುಂಟಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಕಂಗೆಟ್ಟಿತು. ಕೋಪಾಸ್ಪಿತನಾದ ಸೂರ್ಯದೇವನನ್ನು ಅಭಿವಂದಿಸುವುದಕ್ಕೋಸುಗ ತರುಲತಾಗುಲ್ಮಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ತಲೆಬಾಗಿದುವು. ಕೋಪಾಕುಲನಾದ ದಿನಸತಿಯ ಇದಿರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡವು. ಕೋಗಿಲೆಯ ಮರಿಯೊಂದು ಬಾಲತ್ಪಸಹಜವಾದ ಚಾಪಲ್ಯದಿಂದ ಬಹುಕಾಲ ಮೌನದಿಂದಿರಲಾರದೆ ಅನ್ಯಕ್ತಮಧುರವಾದ ಪಂಚಮಸ್ವರವನ್ನೆತ್ತಿ “ಕುಹೂ” ಎಂದು

ಕೂಗಿತು. ಒಡನೆಯೇ ಆ ವನದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ “ ಕುಹೂ ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಯಿತು ಮತ್ತೊಂದುಬಾರಿ ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಗಿತು. ಮತ್ತೆ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಯಿತು. ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿದ್ದ ವನಾಂತವೆಲ್ಲ ಕ್ಷಣಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಕುಹೂ ಶಬ್ದದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕುಹೂಶಬ್ದ, ವಿರಹಿಕುಲವಿನಾಶಕಾರಿಯಾದ ಪಂಚಮಸ್ವರ! ತರುಣರನ್ನು ತತ್ತರಗೊಳಿಸುವ ತೀಕ್ಷ್ಣತರವಾದ ಧ್ವನಿ! ಮಹೀಮಂಡಲವನ್ನೇ ಮರುಳುಮಾಡುವ ಮನ್ಮಥನ ಮದ್ದು! ಘೋರಮೃಗಾಕೀರ್ಣವಾದ ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ರಸಿಕಜನಾನಂದದಾಯಕವಾದ ಈ ಸುಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಡುವವರಾರು? ಚಿಃ, ಎಲೆ ಅವಿವೇಕಿಯಾದ ಕೋಗಿಲೆಯೇ! ಅದೇಶದಲ್ಲಿ—ಅಸಮಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕೂಗಿ ನಿನ್ನ ಮೃದುವಾದ ಕಂಠವನ್ನೇಕೆ ಒಣಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ? ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ದೂಷಿಸುವವರೂ ಇಲ್ಲ, ಭೂಷಿಸುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಆವಳಾದರೊಬ್ಬ ವಿರಹಿಣಿಯ ಇದಿರಾಗಿ ಹೋಗಿ ಒಂದುಬಾರಿ ನಿನ್ನ ಪಂಚಮಸ್ವರವನ್ನೆತ್ತಿ ಕೂಗು. ನಿನಗೋಸುಗ ಒಂದು ಸಹಸ್ರನಾಮವೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ವಿಧವಿಧವಾದ ಆಶೀರ್ವಚನಗಳು ಲಭಿಸುವುವು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆವನಾದರೊಬ್ಬ ನಮ್ಮ ಸಮಾನ ಧರ್ಮನ ಜೀರ್ಣವಾದ ಕುಟೀರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕುಹೂ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಾಡು. ಆತನು ನಿನ್ನ ಗುಣವನ್ನು ವೃತ್ತಿಗಳ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ನಿನ್ನ ಶ್ರಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವನು.

ಪಾಠಕಮಹಾಶಯ! ಸಮಯಾಸನುಯಗಳನ್ನೂ ಫಲಾಫಲಗಳನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಕೋಗಿಲೆಯೇನೋ ಕೂಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ನಾವದನ್ನೇಕೆ ದೂಷಿಸೋಣ? ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಗುತ್ತಿರಲಿ. ಇತ್ತ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯೇನಾಗಿರುವುದೋ ನೋಡೋಣ.

ನಿರುಪಮ ಕುಮಾರಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಂಟಾಗಲು ಅವಳು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದಳು. ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಭುಜಂಗಮನು ಓಲೆಯ ಗರಿಯ ಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದ ಗಾಳಿಹಾಕುತ್ತ ಕುಳಿತಿಡ್ಡನು. ನಿರುಪಮ ಕುಮಾರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣ

ದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋದನು. ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಅನ್ಯ ಮನಸ್ಸು ಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದು ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಧೈರ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯೇ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರವು ನಡೆಯಬಹುದೆಂಬ ಶಂಕೆಯುಂಟಾಯಿತು. “ಆದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಮಾನಿನಿಗೆ ಮಾನಭಂಗವಾದ ಮೇಲೆ ಬದುಕಿ ಫಲವೇನು? ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ—ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿವೇಕಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಈ ದುಷ್ಟರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಬಲೆಗೆ ಮಾನವಿತ್ತು ಕಾಪಾಡುವರಾರು? ಈ ಅಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ದುಷ್ಟರು ತಿರುಗಿಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನು? ಆಯುಧವಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು?” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೆ ಕುಟೀರದಿಂದ ನಾಲ್ವಾರು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋದಳು. ಇದಿರಾಗಿರ್ದ ತಮಾಲವೃಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಗಾರೆಯಗೋಡೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲು ಅದೊಂದು ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಇಳಿದುಹೋಗುವ ಹಂತವಾಗಿದ್ದಿತು. ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹಂತವನ್ನಿಳಿದು ಹೋಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಂತದಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು. ಏಳೆಂಟು ದಿನಗಳಿಂದ ನಿದ್ರಾಹಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಆ ತಿಳಿನೀರನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಪಾನಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನೀರನ್ನೇಕೆ ಕುಡಿಯಬೇಕು? ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದವಳು ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರೆನೇ? ಎಂದು ತನ್ನ ಆಸೆಯನ್ನು ಸಂವರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ವಿಮಲನಗರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ತಾರಾವಾಲಿನಿಯೊಡನೆ ತಾನು ಗಂಗೆಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಈಗ ಆ ಸರೋವರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾ

ದೀತೆ ? ತಾಯ್ತಂದೆಗಳೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇಲ್ಲ. ಸಂತಾಪಕನು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದುಹಾಕಿರುವನು. ಅವರು ಸತ್ತುಹೋದರು. ಆದರೆ ಸತ್ತವರೇನಾಗುವರು? ನಕ್ಷತ್ರವಾಗುವರೆಂದು ಕೇಳಿರುವನು. ಈಗ ನಾನೂ ಸತ್ತರೆ ಅವರೊಡನೆ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿ ನಿರಂತರವೂ ವಾಸಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ನಾನು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವೆನು, ಎಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಂತವನ್ನಿಳಿದಳು. ಅಶ್ರುವರ್ಷಣದಿಂದ ಅವಳ ಸೀರೆಯ ಸರಗೆಲ್ಲವೂ ತೋಯ್ದು ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಾರಿಧಾರೆಯು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಸುರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಇವಳಾ ದುಃಖವನ್ನು ಕಂಡು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ದಿನಮಣಿಯು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದನು. ಅಂಧಕಾರದ ಬೀಜಗಳಂತೆ ಭ್ರಮರಗಳು ಹಾರತೊಡಗಿದುವು. ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯು ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಹಂತವನ್ನಿಳಿದಳು. ಆಗ ಹಲಾತ್ತಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನು ಹಿಂದಣಿಂದ ಬಂದು ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು.

ಪಾಠಕಮಹಾಶಯ! ಇವನೇ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತನಾದ ವಿಜಯವರ್ಮನು; ಇವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನೂ ಇವನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಆದಿನ ನಂದಕುಮಾರನು ಮಧ್ಯಪಾನಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಹಣ ದೊರೆಯದೆ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ಕಿರುಮನೆಯಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವಿಜಯವರ್ಮನು ಇವನ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಂಡು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಮರೆಯಾಗಿದ್ದನು. ನಂದಕುಮಾರನು ಕಿರುಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉದ್ಯಾನವನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಇವನೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಆ ಅಂಗಡಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನು ಮಧ್ಯಪಾನಮಾಡಿ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಹೊರಡಲು ಆ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಸರೋವರದಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಆ ಕಾಗದಗಳಿಂದಲೇ ಸಂತಾಪಕನ ಕೆಲ ರಹಸ್ಯಗಳೂ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯ ವಿಷಯವೂ ಇವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಈ ಕಿಂಶುಕಾಟವಿಗೆ ಬಂದನು. ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದಾಗ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯಾಗಲಿ, ಭುಜಂ

ಗಮನಾಗಲಿ, ಯಾರೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಬೇಸರ ದಿಂದ ಇತ್ತಕ್ಕಡೆ ಬಂದನು. ಮುಂದೆ ನಡೆದ ವಿಷಯವೆಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇರುವುದಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗ ವಿಜಯವರ್ಮನು “ ಎಲೆ ಬಾಲೇ! ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹವಾದ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸರ್ವಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದು. ನಿನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದಲೇ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು. ಭಯಪಡಬೇಡ, ನನ್ನೊಡನೆ ಬಾ ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ನಿರುಸಮಕುವಾರಿಯು ಉಪಾಯಾಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಅವನೊಡನೆ ಹಂತ ನನ್ನು ಹತ್ತಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುರ್ಚಿರಾಘಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟನು. ಮಾರ್ಗಪುಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರುಸಮಕುವಾರಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲು ಅವಳು ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲೆಯಾಗದಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಉದ್ದೇ ಗವು ಬಾಹ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತಿದ್ದುದು ವಿಜಯವರ್ಮನಿಗೆ ಗೋಚರ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಏನನ್ನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ವೇಗ ವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು. ನಿರುಸಮಕುವಾರಿಯು ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದ ಎಡಗಡೆ ಏನೋ ಶಬ್ದವಾದಂತೆ ಬೋಧೆಯಾಯಿತು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ತಟ್ಟನೆ ನಿಂತು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದನು. ಏನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಡು ವುದರೊಳಗಾಗಿ ಯಾರೋ ಹಿಂದಣಿಂದ ಬಂದು ವಿಜಯವರ್ಮನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದರು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಮಿಂಚಿನವೇಗದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಆ ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೊರಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತನಾದನು. ನಿರುಸಮಕುವಾರಿಯು ಭೀತಿಯಿಂದ ನಡು ಗುತ್ತೆ “ ಇವನೇ ಆ ಸಂತಾಪಕನ ಸ್ನೇಹಿತ! ಇವನನ್ನು ಮೊದಲು ಕೊಲ್ಲು, ಮೊದಲು ಕೊಲ್ಲು ” ಎಂದು ಅರಿಚುತ್ತೆ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ೩ ಹು ಸಾಹಸದಿಂದ ಆ ಅಪರಿಚಿತನನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡಹಿ ಅವನಿದೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನ ಮುಖದಮೇಲೆ ಒಂದುಬಾರಿ ಗುದ್ದಿದನು. ಅಪರಿಚಿತನ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ರಕ್ತವು ಹೊರಟಿತು. ಅವನು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ವಿಜಯ ವರ್ಮನು ತನ್ನ ನಡುವನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಕಿನಿಂದ ಅವನೇದೆಯನ್ನು ತಿವಿದು ಅದ ನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯ ಬಳಿಗೆಬಂದನು. ಕುಮಾರಿಯು ನಿಶ್ಚಲಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಸರೋವರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಅವಳಿಗೆ ಶೈತೋಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಂಜ್ಞಾಲಾಭ ವುಂಟಾಯಿತು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಅವಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತರಾಜಿ ಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪುಸ್ತಕ.

“ಅಯ್ಯೋ! ಸಹಾಯರಹಿತಳಾದ ನನ್ನನ್ನು ಈ ದುರಾತ್ಮನು ಬಲಾ ತ್ಯರಿಸುವನಲ್ಲಾ! ಇನ್ನೇನುಗತಿ! ಇನ್ನೇನುಗತಿ!” ಎಂಬ ರಬ್ಬವೊಂದು ಶಾರಿಕಾವನದ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ವೃಕ್ಷಶ್ರೇಣಿಯಿಂದ ನಿಬಿಡ ವಾದ ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ಕಾವಿಯು ಬಟ್ಟಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣದಿಬ್ಬುಖನಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಯುವಕನು ಊರ್ಧ್ವ ಶ್ವಾಸದಿಂದ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸೆರಗು ಒಂದು ಗಿಡದ ಕೊನೆಗೆ ತಗುಲಿಕೊಂಡು ಯುವಕನಿಗೆ ಗತಿನಿರೋಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಯುವಕನು ತಿರುಗಿನೋಡಿದನು. ಅನಂತರ ತನ್ನ ಎಡದ ಕೈಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮರಕ್ಕೆ ತಗುಲಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸೆರಗನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಯುವತಿಯು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಚೀತ್ತಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಯುವಕನು ಅವಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ “ಎಲೇ! ಹುಡುಗಿ! ನೀನು ತಿರುಗೀ ಕೂಗಿಕೊ ಳ್ಳುವೆಯಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುವೆನು” ಎಂದು ತನ್ನ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಒರೆಯಿಂದೆಳೆದನು. ಯುವತಿಯು ಇವನನ್ನು

ಲಕ್ಷ್ಮಿಸದೆ “ಎಲಾ, ನೀಚನೇ! ಪರ ಪಾತಕಿಯೇ! ಅಬಲೆಯನ್ನು ಭೀತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸುಡು. ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸುಡು. ಆ ದುರ್ಗೆಯ ಕೃಪೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನಂತಹ ದುರ್ಮಾರ್ಗನಿಂದೇನುತಾನೆ ಆದೀತು?” ಎಂದು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದಳು. ಯುವಕನಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪೇರಿದವು. ಕೋಪೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಿತವಾಯಿತು. ಅವನು “ಎಲೇ ಮೂಢಳೇ! ಇಂದಿಗೆ ನಿನ್ನಾಯುವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಹೋಗಲಿ” ಎಂದು ಖಡ್ಗವನ್ನೆತ್ತಿ ಹೊಡೆಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಹಿಂದಣಿಂದ ಯಾರೋ ಬಂದು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಕಸುಕೊಂಡರು. ಯುವತಿಯು ಪ್ರಜ್ಞಾಶೂನ್ಯಳಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು. ಯುವಕನು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಸಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಆಗಂತುಕನಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದನು. ಆಗಂತುಕನು ಅದೇ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಯುವಕನ ಕೊರಲಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದನು. ಯುವಕನು ಆ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆಗಂತುಕನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಆಗಂತುಕನು ಅತಿ ರೋಷಾನ್ವಿತನಾಗಿ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಬಾರಿ ಹೊಡೆದನು. ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊಡೆದ ಆ ಪೆಟ್ಟು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಡೆಗೆ ತಗುಲಲು ಖಡ್ಗವು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಬಹಳಹೊತ್ತು ಕಾದಾಡಿದರು. ಕಡೆಗೆ ಆಗಂತುಕನು ಸೋತು ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಯುವಕನು ಅವನದೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, “ಎಲಾ ಕೃತಘ್ನನೇ! ಪ್ರಾಣದಾನಮಾಡಿದ ನನ್ನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಗೌರವವನ್ನಿಡದೆ ಇಂತಹ ಅಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯಾ? ಇನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗೆ ಹದ್ದುಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮೃತಶರೀರದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಾಧನೆಯಾಗಲಿ!” ಎಂದು ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ನುಲುಚಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಡಿದು “ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಯುವತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಯುವತಿಯು ನಿಶ್ಚಲಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ಯುವಕನು ಅವಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಯಾವ ವನದಲ್ಲಿ ಧೂರ್ತನಾದ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿ

ಯಾದ ಆಗಂತುಕನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೆಡವಿ, ಸಹಾಯರಹಿತಳಾದ ಬಾಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದನೋ, ಅದೇ ವನದಲ್ಲಿ ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ವಿರಕ್ತೆಯು ಜಪಸರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಅರ್ಧನಿಮಾಲಿತ ನಯನೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ತೈದು ವರ್ಷ ವಿರಬಹುದು. ಅಂಗಾಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಗಲಿತವಾಗಿದ್ದುವು. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮುಚ್ಚೆ ಇದ್ದಿತು. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಕುಂಕು ಮದ ಬೊಟ್ಟಿಯೆಂದು ಭ್ರಮೆಯುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವಿರಕ್ತೆಯು ಜಪ ಸರವನ್ನು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತಳು. ಭಕ್ತಮನೋ ರಥವಾಯಕನಾದ ಭಾಸ್ಕರನು ಉದಯಪರ್ವತವನ್ನೇರಿ ಇಣಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿರಕ್ತೆಯು ಆದಿತ್ಯಹೃದಯವನ್ನು ಪಲಿಸುತ್ತ ದಿನಮಣಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ದಿನಮಣಿಯು ಉದಯಪರ್ವತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬಂದನು. ವಿರಕ್ತೆಯು ಪ್ರಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟಳು. ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಭಿಡವಾದ ಆ ವನದ ಉತ್ತರಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿರಕ್ತೆಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯು ಅವಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದನು. ವಿರಕ್ತೆಯು ಸೂರ್ಯಾವಲೋಕನ ದಿಂದ ಮಂದವೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಬಹುಕಾಲದಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸಿದಳು. ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯು “ಅತ್ತಿಗೇ! ಇದೇನು! ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟೆಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ವಿರಕ್ತೆಯು ಅವನ ಕಂಠಸ್ವರದಿಂದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ “ವಿನಯಾ! ನಿನ್ನನ್ನು ಮರೆಯುವೆನೇ? ದೃಷ್ಟಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಗುರುತು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದೇನು? ಈಬಾರಿ ಇಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯು ಹೆಸರು ವಿನಯಚಂದ್ರ. ಇವನು ಆ ವಿರಕ್ತೆಯ ತಂಗಿಯ ಗಂಡ. ವಿರಕ್ತೆಯ ಹೆಸರು ಕಳಾಮಾಲಿನಿ. ಅವಳ ತಂಗಿಯ

ಹೆಸರು ಗುಣಮಾಲಿನಿ. ಗುಣಮಾಲಿನಿಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ಏಳನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸವಿಸಿ ಲೋಕಾಂತರವನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ವಿನಯಚಂದ್ರನು ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಾಕಿ ದೊಡ್ಡವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಏಕನಾತ್ರ ಪುತ್ರನಾದುದರಿಂದಲೂ ತಾನು ಬಹು ಶ್ರಮೆಪಟ್ಟು ಸಾಕಿದುದರಿಂದಲೂ ವಿನಯಚಂದ್ರನಿಗೆ ಮಗನನ್ನು ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬಾರದು. ಅವನು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಗಾಗ ಪ್ರಸನ್ನನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಪ್ರಸನ್ನನಗರದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಈ ಶಾರಿಕಾವನದಲ್ಲಿಯೆ ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದಿತು. ಇಂದಿಗೆ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನು ಈ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗಾಗಿಯೇ ಇವನು ಮತ್ತೆ ಈ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು ಆಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತೆಯಾದಳು. ವಿನಯಚಂದ್ರನು “ಅತ್ತಿಗೆ! ನಮ್ಮ ಕುಂದನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನನಗರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಾದುವು. ಇದುವರೆಗೂ ಅವನು ಕಾಗದವನ್ನೂ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂತಿರುಗಿಯೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟು ಬಂದೆನು. ಪ್ರಸನ್ನನಗರದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆನು. ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮಾತನಾಡೋಣ.” ಎಂದು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು “ವಿನಯಾ! ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲು. ನಮ್ಮ ವಿಜಯನೂ ಪ್ರಸನ್ನನಗರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದಿರುವನು. ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು” ಎಂದಳು.

ವಿನಯ:—ಅತ್ತಿಗೆ! ಅವನು ಯಾರು?

ಕಳಾ:—ಅವನೂ ನನ್ನ ಪೋಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿನ್ನೆಯದಿನ ಆವುದೋ ಒಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗೋಸುಗ ಹೋಗಿದ್ದನಂತೆ! ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರಕ್ಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪೆಟ್ಟುತಿಂದು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು. ಹೊಕೊಯ್ದು ತರಬೇಕೆಂದು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅವನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವೆನು. ಈದಿನ ನೀನು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವನೂ ಸ್ವಲ್ಪಜೇತರಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವನು.

ವಿನಯ :—ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಹೊರಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೆ, ಕುದುರೆಯನ್ನೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ತನ್ನ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಕುಟೀರದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೂರಗದ ಮರವಿದ್ದಿತು. ಅದರಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಬಾಲಕರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅವರು ಭೇತರಾಗಿ ದೇವೀಸಹಸ್ರನಾಮ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು “**ಅಂ ತರ್ಮುಖಸಮಾರಾಧ್ಯಾ ಬಹಿರ್ಮುಖಸುದುರ್ಲಭಾ**” ಎಂದು ಹಾಡತೊಡಗಿದರು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು ಕುಟೀರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಒಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನು ಮಲಗಿದ್ದನು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು “ವಿಜಯಾ! ಈಗ ಹೇಗಿರುವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಯುವಕನು “ಅಮ್ಮಾ! ಕತ್ತಿನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವಿರುವುದು, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು ತಾವರೆಯೆಲೆಯ ದೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆವುದೋ ಒಂದು ರಸವನ್ನು ಆ ಯುವಕನ ಕತ್ತಿನಮೇಲೆ ಸವರಿ ಉಜ್ಜುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಯುವಕನು “ಅಮ್ಮಾ! ನಾನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಾಳೆಯದಿನವೇ ಪ್ರಸನ್ನನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುವು” ಎಂದನು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು “ವಿಜಯ! ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊ” ಎಂದಳು. ಯುವಕನು ಏನನ್ನೋ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೆ ಮಲಗಿದ್ದನು. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯು ಹಾಲನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಯುವಕನಿಗೆ ಬಾಧೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಯಾಗಿತ್ತುದರಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ರೆಹಿಡಿಯಿತು.

ಹಮಲಕುಮಾರನೆಯ ಪುಚ್ಚೋದ.

ನಾಳೆಯದಿನ ಕಮಲಕುಮಾರಿಗೆ ವಿವಾಹಲಗ್ನನಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ದತ್ತನ ಬಂಧುಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಏಕತ್ರ ಸೇರಿ ಬಹು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಸಟ್ಟಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗೌರೀಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು. ಬಿಯ ಗರಿಗೋಸ್ಕರ ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಕ್ಷಾದಿಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುವು. ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳು ದಿಗಂತರಾಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬುತ್ತೆ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಿರುವುವು. ಮುಘಮುಘ್ಯ ಎಳೆಮಕ್ಕಳ ರೋದನಶಬ್ದ. ಆಹ್ಲಾದಜನಿತವಾದ ಯುವಕರ ನಗೆ. ದಾಸದಾಸಿಯರ ಕೋಲಾಹಲ. ಪುರೋಹಿತರ ಕಲಕಲ. ಇಂತಹ ಉತ್ಸವಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಮಾತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವ ಸಂಭವವೇ ಇಲ್ಲ. ದತ್ತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಡಿಯು ಬಂದು ಸಿಂತಿತು. ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದಲಂಕೃತನಾದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನು ಬಂಡಿಯಿಂದಿಳಿದನು. ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಲವುಮಂದಿ ಹುಡುಗರು ಬಂದು ಸಿಂತುಕೊಂಡರು. ಒಡನೆಯೇ “ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ಗಂಡ ಬಂದನು! ಇವನೇ ಮದುವೆಯ ಗಂಡು” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕೋಲಾಹಲ ಧ್ವನಿಯಾಯಿತು. ವಾದ್ಯಗಾರರೂ ವರನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎದ್ದುಸಿಂತರು. ಇಂತಹ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದುದರಿಂದ ಅಮಂಗಳವಾಯಿತೆಂದು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧಿಯು ವಾದ್ಯಗಾರರನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಶಪಿಸಿದಳು. ವಾದ್ಯಗಾರರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲದೆ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಗಂಟೆಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಜಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಒಳಗಣಿಂದ ಬಂದು ವರನನ್ನು ಇದಿಗೊಂಡನು. ಸುವಾಸಿನಿಯರು ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಆರತಿಯನ್ನು ತಂದು ಬೆಳಗಿ ವರನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಹರಸಿದರು. ದತ್ತನು ವರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ “ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಲ್ಲ? ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವರ:—ಆತನಿಗೆ ದೇಹಾಲಸ್ಯವಾಗಿರ್ದಿತಾದುದರಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ದತ್ತ :—ಈ ಲಗ್ನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ವರ :—ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆತನ ಸಂಕಲ್ಪ.

ದತ್ತನು 'ಹಾಗಾದರೆ ಬಹು ಸಂತೋಷ. ಇನ್ನು ಮಂಗಳ ಸ್ನಾನಾದಿ ಕಾಲೋಚಿತ ಕರ್ಮಗಳು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೆ, ವರನನ್ನು ಒಂದು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿದ್ದ ಕೋಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಪಾಟಲಿಕೆಯು ದತ್ತನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯಾದ ಧನಿಕನೊಬ್ಬನು ಬಂದಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು. ದತ್ತನು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಆ ಹೊಸಬನು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ದತ್ತನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಾಲಿಂಗಿಸಿ "ವಿನಯಾ! ನೀನು ವಿನೋದಕ್ರೋಧರ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು." ಎಂದನು.

ಹೊಸಬ :—ಅದೇನು? ನಾನು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದುದು?

ದತ್ತ :—ದೇಹಾಲಸ್ಯವೆಂದು.

ವಿನಯ :—ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು?

ದತ್ತ :—ನಿನ್ನ ಮಗ.

ವಿನಯ :—ಈಗ ಅವನೆಲ್ಲಿ?

ದತ್ತ :—ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನು. (ಎಂದು ಪಾಟಲಿಕೆಯೊಡನೆ) ಎಲೆ ಪಾಟಲಿ! ಮದುವಣಿಗನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.

ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವರನನ್ನು ಕರೆತಂದಳು. ದತ್ತನು ವರನನ್ನು ನೋಡಿ "ವತ್ಸ! ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸು" ಎಂದನು. ವರನು ವಿನಯಚಂದ್ರನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಮಾಡಿದನು. ವಿನಯಚಂದ್ರನು ಹಲಾತ್ತಾಗಿ ಕಂಪಿಸಿ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ, ದತ್ತನನ್ನು ಬಿರಬಿರನೆ ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ದತ್ತನು ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ "ವಿನಯಾ! ಅದೇಕೆ ಹೀಗೆ ನೋಡುವೆ?" ಎಂದನು.

ವಿನಯ :—ಕಮಲಾ! ಸಮಯಾಸಮಯಗಳನ್ನರಿಯದೆ ಪರಿಹಾಸವೆ?

ದತ್ತ :—ಏನು! ನಾನು ಪರಿಹಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನೇ?

ವಿನಯ :—ಅಯ್ಯಾ, ಈಗ ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕುಮುದನನ್ನು ಕರೆಯಿಸು.

ಮದವಣಿಗ :—ತಂದೆಯೇ! ಇದೇನು! ನಾನು ಇದಿರಾಗಿದ್ದರೂ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವೆ?

ವಿನಯ :—ಅಯ್ಯೋ, ವಿಪರೀತವೆ! ಇದೇನು! ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ನ್ನೇಕೆ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ? ನನ್ನ ಕುಮುದನಿಲ್ಲ?

ದತ್ತ :—ವಿನಯಾ! ನಿನ್ನಿದಿರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವನೇ ಕುಮುದನಲ್ಲವೆ? ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡು.

ವಿನಯ :—ಚಿಃ, ಇವನಲ್ಲ. ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಕುಮುದ!

ದತ್ತನಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವರೇರಿತು. ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೋರದಂತಾಯಿತು. ವರನು ದತ್ತನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು “ಮಾವಯ್ಯಾ! ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ದೇಹಾಲಸ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಆತನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ವಂಚಕನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೋಸಹೋದನು. ಆ ವಂಚಕನು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನೇ ತೋರಿಸದೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮಾಯವಾದನು. ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣೆಯುಂಟಾಗಿರುವುದು. ಅದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಬಳಿಕ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ತೋರುವುದು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ದತ್ತನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಆಕಾಶವೇ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ತನ್ನ ಸರಮಮಿತ್ರನಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ದ್ರವ್ಯವು ಮುಳುಗಿಹೋಯಿತೆಂಬುದೊಂದು ದುಃಖ. ಆತನು ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ದುಃಖ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವುಂಟಾದೀತೆಂಬುದೊಂದು ಸಂದೇಹ. ಇವುಗಳಿಂದ ದತ್ತನಿಗೆ ದಿಕ್ಕೇ ತೋರದಂತಾಯಿತು. ಮದು ವೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ನಂಟರೂ ಮಿತ್ರರೂ ದಾಸದಾಸಿಯರಾದಿಯಾದ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರೂ ಬಂದು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ತಿಳಿಯದು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಪ್ರಸಂಗಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಡೆಗೆ “ಮದು

ವಣಿಗನ ತಂದೆಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು. ವಿನಯ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹುಚ್ಚನೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದರು. ಧೃಷ್ಟರಾದ ಕೆಲವುಮಂದಿ ಹುಡುಗರು ಅವನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆಯ ಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಿನಯಚಂದ್ರನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪೇರಿದುವು. ಕೋಪವು ಮಿತಿಮೀರಿತು. ಅವನು ಇನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದವನಾದನು. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬಾರಲಿಲ್ಲ. ಬೀದಿಯಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕುದುರೆ ಎಲ್ಲಿರುವೆಂದು ದ್ವಾರಪಾಲಕನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ದ್ವಾರ ಪಾಲಕನು “ ಸ್ವಾಮಿ! ತಮ್ಮ ಭೃತ್ಯನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಹೋದನಲ್ಲಾ ” ಎಂದನು. ವಿನಯಚಂದ್ರನಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನು “ ಎಲಾ, ನೀಚನೇ! ಯೋಗ್ಯತಾ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳನ್ನರಿಯದೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಸರಸವಾಡುವೆಯಾ? ” ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ಕಪಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದನು. ಸೇವಕನಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಹಲ್ಲು ಗಳು ಉದುರಿಹೋದುವೋ ಅಥವಾ ಚಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದುವೋ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಏನು ವೆಯ ಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುಸೇರಿದರು. ಹುಚ್ಚನನ್ನು ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರು ಅವನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದರು. ವಿನಯಚಂದ್ರನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಗಂಟಲೊಣಗಿ ಹೋಯಿತು. ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಯು ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡಿತು. ಅವನು ಮೂರ್ಛಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಯುವಕನು ಇಬ್ಬರು ಯಾಮಿಕರೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಯಾಮಿಕರಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಯ್ಯು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಈ ಇಬ್ಬರು ಯಾಮಿಕರನ್ನೂ ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು ಯಾಮಿಕರೊಡನೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಯುವಕನು “ ಕಮಲಾಕರದತ್ತ! ಇದೇನು ಸಮಾಚಾರ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಕಮಲಾಕರನು ಆ ಯುವಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಆತುರದಿಂದ

“ ವಿಜಯಾ! ಈತನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ವಿನಯಚಂದ್ರದತ್ತ. ಈತನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವೈಕಲ್ಯವುಂಟಾಗಿರುವುದು. ಈತನ ಮಗನಾದ ಕುಮುದಚಂದ್ರನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಮಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಮಾಡಿದ್ದನು. ಈಗ ಎಂತಹ ಪ್ರಮಾದವುಂಟಾಗಿರುವುದು, ನೋಡಿದೆಯಾ? ” ಎಂದನು. ಪಾಠಕಮಹಾಶಯ! ಈ ಯುವಕನೇ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತನಾದ ವಿಜಯವರ್ಮ. ಕಳಾಮಾಲಿನಿಯೊಡನೆ ಇವನು ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ ಈದಿನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಬರುವಾಗ ಆವಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಯಾಮಿಕರನ್ನೂ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಈಗ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನಿವನು ಕೇಳಿ, ನಗುತ್ತಾ “ ಅಯ್ಯಾ! ವರಾನ್ವೇಷಣ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕನೈಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದರ ಫಲವನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಾ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕಮಲಾ :—ಏನು! ಈಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದೆಯೋ?

ವಿಜಯ :—ಅಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಅಳಿಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದೆ.

ಕಮಲಾ :—ನನ್ನ ಅಳಿಯನು ನಿಸಗಿಂತ ಯೋಗ್ಯನೇ ಅಹುದು.

ವಿಜಯ :—“ ಯೋಗ್ಯನಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿರಾಗಿ ತೋರಿಸುವೆನು. ಈಗ ನೀನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡು ” ಎಂದೊಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿನೋಡಿ ಸ್ತಂಭಿಭೂತನಾದನು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನಿಗೆ ಆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದಿ ಕಣ್ಣತ್ತಲೆಹಿಡಿಯಿತು. ಅವನು ತನಗುಂಟಾದ ಆಶಾಭಂಗವನ್ನೂ ಅಪಮಾನವನ್ನೂ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ತಲೆಬಾಗಿದನು. ವಿಜಯವರ್ಮನು “ ಅಯ್ಯಾ! ಆ ಕಾಗದದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಓದಿನೋಡು ” ಎಂದನು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ಓದಿ, “ ಏನು! ಇವನೇ ಸಂತಾಪಕ! ಆಹಾ. ನಾನು ವಂಚಿತನಾದೆನೇ? ” ಎಂದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಮೂರ್ಛಿತನಾದನು. ಯಾಮಿಕರಿಬ್ಬರೂ ಮದುವಣಿಗನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಮದವಣಿಗನು ನಗುತ್ತಾ “ ಇದೇನು ಸರಸ? ” ಎಂದು

ಕೇಳಿದನು. ಯಾಮಿಕರು ಮಾತನಾಡದೆ ಮದುವಣಿಗನ ಕೈಗೆ ಸಂಕಲಿಯನ್ನು ತೊಡಿಸಿ, ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸೆರೆಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಕಮಲಾಕರ, ವಿನಯ ಚಂದ್ರದತ್ತರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಶೈಶ್ಯೋಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಸಾಟಲಿಕೆ ಗಾಜ್ಜಾಸಿಸಿ, ವಿನಯಚಂದ್ರನ ಬಂಧನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೊರಟುಹೋದನು. ವಾಡ್ಯಾಗಾರರೂ ಹೊರಟುಹೋದರು.

-----:೦:-----

ಝನುಸಾಲ್ಕನೆಯ ಪುಲಕೇದ.

ಮದುವೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ನಂಟರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ತಂತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋದರು. ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಬರಿದಾಯಿತು. ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತೆಯಾಗಿದ್ದ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ಬೀಸಾಡಿ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಅಳುತ್ತಾ ಮಂಚದಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಆಃ! ಹತವಿಧಿಯೇ! ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲಕ್ಕೆಮುಂಚೆ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾಗಿ ಕೊರಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿ. ಮದುವೆಯಮನೆಯನ್ನು ಮಹಾಸ್ಮಶಾನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಕನ್ಯೆಯಾದ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ವಿಲಾಸವು ಅಸಮಾನವಾದುದೇ ಸರಿ.

ಪಾಠಕಮಹಾಶಯ! ವಿಧಿಯ ವಿಸರೀತ ವರ್ತನಗಳೇ ಹೀಗೆ. ಯಾವನು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರನೋ ಅವನನ್ನೇ ವಿಧಿಯು ಯಮನಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಯ್ಯುವನು. ಸುಂದರನಾದ ಧನಿಕನಾದ ತರುಣನಿಗೆ ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಪತಿವ್ರತಾಶಿರೋಮಣಿಯೆನಿಸಿ ಪತಿಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಿ ಯಾವಳು ಬಾಳುತ್ತಿರುವಳೋ ಅಂಥವಳನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ವಿಧಿಯು ಯಮನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವನು. ಯಾವ ವಿಧವೆಯು ಪಾಲಕರಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಮೃತ್ಯುವನ್ನೇ ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿರುವಳೋ ಅಂಥವಳನ್ನು ವಿಧಿಯು ನೂರಾರುವರ್ಷ ಬದುಕಿರುವಂತೆಮಾಡು

ವನು. ಯಾವನು ವಿದ್ಯಾಪಕ್ಷಪಾತಿಯೋ, ಯಾವನು ದಾತ್ಯವೋ, ಯಾವನು ಬಹುಕುಟುಂಬಿಯೋ, ಯಾವನು ಸದ್ಗುಣಸಂಪನ್ನನೋ ಅವನನ್ನು ವಿಧಿಯು ಬಡತನವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ತೇಲಾಡಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದಿಂದ ತಳತಳಿಸುವ ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವಿಗೆ ನಿರ್ಗಂಧತೆಯನ್ನೂ, ಮಾಸಲು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಮಸಕುಮಸಕಾಗಿರುವ ಪಾದರಿಯ ಹೂವಿಗೆ ಪರಿಮಳವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿರುವನು. ಸುಂದರನಾದ ಪುರುಷನಿಗೆ ವಕ್ರಾಂಗಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ, ವಕ್ರಾಂಗನಾದ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸುಂದರಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ ಸಂಘಟಿಸುವನು. ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತನಾದ ಸೇವಕನಿಗೆ ದುಷ್ಟನಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ, ಸೇವಕವತ್ಸಲನಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯನ್ನೂ ಗಂಟೆಕ್ಕುವನು. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂತೋಷವೇನೋ ನಾವುಬೇರೆ ಕಾಣೆವು. ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಿಯಾಗಿರಲಿ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಡೋಣ.

ವಿನಯಚಂದ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನು ಬದುಕಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸಂತಾಪಕನು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನನ್ನೂ ಅವನ ಮಗಳನ್ನೂ ವಂಚಿಸಿರುವನೆಂದೂ ತಿಳಿಯದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಶದವಾಯಿತು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಕಮಲಾಕರದತ್ತನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಯು ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನಿಗೆ ಸಂತಾಪಕನು ಬರೆದುದಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನರ್ಘನಗರದಿಂದ ಕುಮುದಿನೀಚಂದ್ರದತ್ತನು ಪ್ರಸನ್ನನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಅವನನ್ನು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸಂಹರಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನು ಕಿಂಶುಕಾಟವಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾದಿರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಿತು. ಎರಡನೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಭುಜಂಗಮನು ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂತಾಪಕನು ಕಮಲಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಬಳಿಕ ನಿರುಪಮಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಉಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಇವೆರಡು ಕಾಗದಗಳನ್ನೂ ಆದಿನ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನು ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಸರೋವರದ ಬಳಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ

ವಿಜಯವರ್ಮನು ಅವನನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ತಂದಿದ್ದನು. ಈ ಕಾಗದಗಳಿಂದ ಸಂತಾಪಕನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತ ಕಮಲಾಕರದತ್ತನು ವಿನಯಚಂದ್ರ ದತ್ತನಿಗೆ ಸಕಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ವಿನಯಚಂದ್ರದತ್ತನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ ಈ ಪುತ್ರಶೋಕವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಕೊರಗುತ್ತಾ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಮಿತ್ರನನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದತ್ತನಿಗೆ ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ವಿಷಯವು ಮರತೇಹೋಯಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ವಿನಯಚಂದ್ರನಿಗಿಂತ ದ್ವಿಗುಣಿತವಾದ ಮನೋವ್ಯಥೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ನಿದ್ರಾ ಹಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊರಗಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ತನಗೆ ನಿಶ್ಚಿತನಾಗಿದ್ದ ವರನು ಎಂಥವನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆತನ ಚರ್ಯೆಯೆಲ್ಲಾ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿಹೋದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತ ದಂಡನೆಯಾಗಿ ಹೋದೀತೆಂಬುದೊಂದು ಮಹದ್ವ್ಯಸನ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವಳು ಕೊರಕೊರಗಿ ಕಂಠಗತಪ್ರಾಣಿಯಾದಳು. ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಆವೇಗವನ್ನು ಸಂವರಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಸಂತಾಪಕನಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಪಾಟಲಿಕೆಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಪಾಟಲಿಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಆಲೋಚಿಸದೆ ಕುಮಾರಿಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೆರೆಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಕಮಲಾಕರ ದತ್ತನು ಕುಮಾರಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಭೀತಿಗೊಂಡವನಾಗಿ ತ್ರಿಕಾಲ ದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಸವಿಸಾಧನೆಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಉಪಚರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಹೃದಯದನೆಯ ಪುಂಜ್ವಲ.

ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಎರಡುಗಂಟಿಯ ಸಮಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸೆರೆ ಮನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಗೋಡೆಗೊರಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೃಂದಿಗಳಾದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು

ಗೊರಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಉಸ್ಸು ಉಸ್ಸು! ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಾವುತಾವು ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅಪಲಾಸಿಸಿಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ತಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಿದ್ಧಾಂಗನೆಯು ಕಾಲಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಯಿತು. ಪ್ರಕೃತಿಯು ವಿರಕ್ತನ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆಯೂ, ಪತಿವ್ರತೆಯ ಮುಖದಂತೆಯೂ, ತರಂಗಹೀನವಾದ ಸಮುದ್ರದಂತೆಯೂ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಶ್ವಾ ರೋಹಿಯು ಕಾರಾಗೃಹದ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಂದುಬಾರಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆಕಳಿಸಿದನು. ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಆಕಳಿಸಿದಂತೆ ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಆಗಂತುಕನು ಕೆಮ್ಮಿದನು. ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರೋ ಕೆಮ್ಮಿದರು. ಆಗಂತುಕನು ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಒಂದು ನೂಲೇಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೆರೆಮನೆಯ ಗವಾಕ್ಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಎಸೆದನು. ಏಣಿಯು ಗವಾಕ್ಷದ ಸಲಾಕಿಗಳಿಗೆ ತಗುಲಿಕೊಂಡಿತು. ಆಗಂತುಕನು ಏಣಿಯಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಗವಾಕ್ಷದ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒಂದುಬಾರಿ ಗುದ್ದಿದನು. ಬಾಗಿಲು ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಆಗಂತುಕನು ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಟನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಅಲ್ಲಂದಿಳಿದು ನೂಲೇಣಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದನು. ಇವನು ಬರುವ ವೇಗಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಯು ಬೆದರಿ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗಂತುಕನು ಹಿಂದಟ್ಟಿಹೋದನು. ಕುದುರೆಯು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆಗಂತುಕನು ಶ್ರಾಂತನಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಸೆರೆಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಇವನು ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಆಜಾನುಬಾಹುವಾದ ಬಂದಿಯೊಬ್ಬನು ಗವಾಕ್ಷದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೂಲೇಣಿಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗಂತುಕನು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಪಿಸುಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದನು. ಬಂದಿಯು ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಟನ್ನು ಆಗಂತುಕನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟನು. ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ

ಯಾರೋ ಹಿಂದುಗಡೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಬಂದಿಯು ತಟ್ಟನೆ ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿರಿದು ಹಿಂತಿರುಗಿದನು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಬಂದಿಯೂ ಆಗಂತುಕನೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರದ ಹಿಂದೆ ಅಪಿತುಕೊಂಡರು. ಆ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮರದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂದು ಬೋಧೆಯಾಯಿತು. ಬಂದಿಯು ನಗುತ್ತಾಹೋಗಿ “ ಪಾಟಲಿ! ಇದೇನು ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಪಾಠಕಮಹಾರಯ! ಬಂದಿಯೂ ಆಗಂತುಕನೂ ಸಂತಾಪಕ ನಂದಕುಮಾರರೆಂದು ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರಷ್ಟೆ? ಈ ಅಪರಿಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ಸಖಿ. ಕುಮಾರಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಂತಾಪಕನಿಗೆ ತಂದುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೆರೆಮನೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅವಳಿಗೆ ಸಂತಾಪಕ ನಂದಕುಮಾರರ ಚರ್ಯೆಯೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮುಂದೆ ಹೊರಡಲು ಇವಳೂ ಅವರನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹೋದಳು. ಸಂತಾಪಕನು ಇವಳ ನಡೆಯಿಂದಲೇ ಇಂಥವಳೆಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನುಕೊಡದೆ ಕುಮಾರಿಯ ಕಾಗದವನ್ನು ಅವನಕ್ಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು. ಸಂತಾಪಕನು ನಂದಕುಮಾರನೊಡನೆ ಏನೋ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನು ಪಾಟಲಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿ ಹೊರಟನು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಏನೇನೋ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಪಾಟಲಿಕೆಯು ದತ್ತನ ಉಪವನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಸಂತಾಪಕನೂ ಅವಳೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಕಮಲಕುಮಾರಿಯಿದ್ದ ಕಿರುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಸಂತಾಪಕನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನು ಹೊರಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಕಮಲಕುಮಾರಿಯ ಘೋರವಾದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಸಂತಾಪಕನ ಕಲ್ಲದೆಯೂ ಒಡೆದುಹೋಯಿತು. ದುಃಖದಿಂದ ಅವನ ಕಂಠವು ರುದ್ಧವಾಯಿತು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ನೀರು ಸುರಿಯಲುಪಕ್ರಮವಾಯಿತು. “ ಕಮಲೆ! ಕಮಲೆ! ” ಎಂಬ ಮಾತೊಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವ ಮಾತೂ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರ

ಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಮಲೆಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ವಾರಿಧಾರೆಯು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಸುರಿದು ಹಾಸಿಗೆಯೆಲ್ಲ ತೋಯ್ದುಹೋಯಿತು. ವಿಧಿಯು ಸುಮುಖನಾಗಿ ದ್ವಾಗ ಯಾವ ಕಿರುಮನೆಯು ನೂತನ ದಂಪತಿಗಳ ಶಯ್ಯಾಗೃಹವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತೋ ಆ ಗೃಹವು ವಿಧಿವಕ್ರತೆಯಿಂದ ಈ ದಿನ ಭಯಂಕರವಾದ ಪಿತೃವನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಯಾವ ದಂಪತಿಗಳು ಏಕತ್ರ ಸೇರಿದೊಡನೆಯೇ ಕೊನೆಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತೋ ಈ ದಿನ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಸೇರಿದೊಡನೆಯೇ ವಿಧಿವಕ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾತೇ ಹೊರಡದಂತಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಬೇಕೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು. ಸಂತಾಪಕನು ಮುಮೂರ್ಷಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಕುಮಾರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಿಸಿದನು. ಸಂತಾಪಕನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ ಪರೋಪಕಾರವು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದುದು. ಅದೂ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಮರ್ಮಭೇದಿಯಾದ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವೆನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನವೊಪ್ಪಿದರೂ ಲೇಖನಿಯು ಹಿಂತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೂ ಅವಳು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ ಪಾಠಕರನ್ನು ವಂಚಿಸಿದಂತಾಗುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುವೆವು :—“ ಇದುವರೆಗೂಸೇರಿಆಶೆ..... ಈಗ..... ದೂರ..... ಈ ಜನ್ಮ..... ನಿನ್ನ ಚರಣ.....ಧನ್ಯೆ.....ಮುಂದೆ.....ನೀನೇ ಪತಿ.....ಎಂದೆಂದಿಗೂ..... ದುಷ್ಕಾರ್ಯ..... ಬೇಡ..... ಪರೋಪಕಾರ ಇರು. ಹೋಗು.” ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಕುಮಾರಿಯು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ಸಂತಾಪಕನ ಮನಸ್ಸು ಏನಾಗಿ ಹೋಯಿತೋ ನಾವುಬೇರೆ ಕಾಣೆವು. ಅವನು ಆ ಕಿರುಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಟಲಿಕೆಯು ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಸಂತಾಪಕನು ಅವಳೊಡನೆ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಸಂತಾಪಕನು ಹೊರಟುಹೋದ ತರುವಾಯ ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಕಿರುಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಕುಮಾರಿಯ ಸಂಕಟವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ದೀಪವು

ಕಾಂತಿಹೀನವಾಯಿತು. ಪಾಟಲಿಕೆಯು ದೀಪವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕುಮಾರಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಕುಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಳ ಮುಖವು ಸಂತೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಪಾಟಲಿಕೆಗೆ ಬಹುಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕುಮಾರಿಯು ಇನ್ನು ಬದುಕಿಕೊಂಡಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಳು. ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ವಿವರ್ಣವಾಗಿ ಹೋದುವು. ಅವಳ ಬಾಯಿಂದ ಅಸ್ಫುಟವಾದ ಹಲವು ಮಾತುಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸ್ವರವು ತಗ್ಗಿಹೋಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿರಲು “ ಸಂ—ತಾ—ಪ. ಸಂತಾ. ಸಂ. ” ಎಂದು ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತೆ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಇಂದಿಗೆ ಅವಳ ಮಾನವಜನ್ಮ ಲೀಲೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆಃ, ಕುಮಾರಿ! ನೀನೇ ಧನ್ಯೆ. ನೀನು ವರಿಸಿದ ಪತಿಯು ದುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೀನು ನೆರವೇರಿಸಿದೆ! ಕಮಲೇ! ನೀನೇ ಧನ್ಯೆ. ಪತಿಯು ದುಷ್ಟನಾಗಲಿ, ಸಾಧುವಾಗಲಿ ಅವನ ಚರಣ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನ ಕರದಿಂದ ಜಲಪಾನ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಕಮಲೆ! ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ನೀನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನಂತಹ ಧನ್ಯೆಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟುವರೇ? ಹಾಗೆ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವರಲ್ಲಿರುವುದೇ? ಆಃ ಕಮಲೆ! ಇನ್ನೊಂದುಬಾರಿ ನೀನೇ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಿಸು. ನಮ್ಮ ರಮಣೀಸಾಠಕರು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವರು. ನಿನ್ನಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವರು. ನೀನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರು. ನಮ್ಮ ಲೇಖನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವೆವು.

ಹದಿನಾರನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಸಂತಾಪಕನು ದತ್ತನ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಆವುದೋ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟನು. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಸರ

ವುಂಟಾಯಿತು. ಸೆರೆಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟನು. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೋ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದನು. ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮಾಲವೃಕ್ಷಗಳು ಸಾಂದ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದುವು. ಸಂತಾಪಕನು ಆ ಮರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಯಾರೋ ಹಿಂದಣಿಂದ ಬಂದು ಸಂತಾಪಕನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದರು. ಸಂತಾಪಕನು ತನ್ನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಯಿಂದ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದುದು ಇದೇ ಮೊದಲು. ಅವನಿಗೆ ಬಹುಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಈಟಿಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಆಗಂತುಕನ ಎದೆಗೆ ತಿವಿದನು. ಈಟಿಯು ಎದೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬೆನ್ನನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಆಗಂತುಕನು “ಹಾ ಸಂತಾಪಕ! ಮಿತ್ರ” ಎಂದು ಕೂಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದನು. ಸಂತಾಪಕನಿಗೆ ಎದೆಯು ನಡುಗಿತು. ಪಾಠಕಮಹಾಶಯ! ಈ ಅಪರಿಚಿತನು ಯಾರೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದೇನೋ? ಸಂತಾಪಕನಿಗೇನೋ ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಅವನ ಕಂಠಸ್ವರವು ಚಿರಪರಿಚಿತವಾದುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಆಕಾರವೂ ಮಾತುಗಳೂ ಅವನೇ ನಂದಕುಮಾರ ಮಿತ್ರನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದುವು. ಸಂತಾಪಕನನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದಮೇಲೆ ನಂದಕುಮಾರನು ಸಂತೋಷಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುರಾದೇವಿಯ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವಳ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದನು. ಸುರಾದೇವಿಯು ನಂದಕುಮಾರ ಮಿತ್ರನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವನು ಸಂತಾಪಕನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಪಥಿಕನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಅವನನ್ನು ತಡೆದು ಪೆಟ್ಟುತಿಂದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದನು. ಸುರಾದೇವತಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಗೂಡಿತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ನಂದಕುಮಾರಮಿತ್ರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬರುವಾಗ ಅವನ ಪ್ರಾಣವಾಯುವನ್ನೂ ಹೃದಯಪಂಜರದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದಳು. ನಂದಕುಮಾರನ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತಾಪಕನು ಅವನನ್ನು ಕಿಂಶುಕಾಟವಿಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಾರೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನಂದಕುಮಾರನ ಪ್ರಜ್ಞಾಶಕ್ತಿಯು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಯಿತು. ಅವನ ಉಚ್ಚ್ವಾಸನಿಶ್ವಾಸಗಳೂ ನಿಂತು ಹೋದುವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಸಂತಾಪಕನು ಗದ್ಗದಸ್ವರದಿಂದ “ಪಾಟಲೀ! ಏನು ಸಮಾಚಾರ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಕುಮಾರಿಯ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಕಡೆಯ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸುಗ ಸಂತಾಪಕನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಸಂತಾಪಕನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ಅವಳು “ಕುಮಾರಿಯ ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊ. ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊ. ಈ ಸರವನ್ನು ಅವಳ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊ” ಎಂದು ಒಂದುಸರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಸಂತಾಪಕನು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ನಡುಗಿ “ಪಾಟಲೀ! ಕಮಲೆ ಹೇಗಿರುವಳು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಪಾಟಲಿಕೆಯು ಕಣ್ಣೀರು ತಂದುಕೊಂಡು, “ಇನ್ನವಳ ಯೋಚನೆಯೇಕೆ? ನೀಚ! ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಭ್ರಮಿಸಿಯೇ ನನ್ನ ಸಖಿಯು ವ್ಯತಳಾದಳು. ಚಿಃ, ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸುಡು. ಅಂತಹ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವು ನಿನ್ನಂತಹ ನರಾಧಮನಿಗೆ ದಕ್ಕುವುದೆಂದೆರೇನು?” ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿದಳು.

ಸಂತಾಪಕನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಮೂರ್ಛಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಪಾಟಲಿಕುಮಾರಿಯು ಕಣ್ಣೀರುಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಿನಮಣಿಯು ಬರುವ ವೇಳೆಯು ಸಮಾಪಿಸಿತೆಂದು ಮಂದಮಾರುತನು ಸಾರಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಶುಕ ಪಿಕಾದಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ದಿನಮಣಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲೋಸುಗ ತಂತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಹಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮಂದಮಾರುತಸ್ವರ್ಶನದಿಂದ ಸಂತಾಪಕನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಪೃಥ್ವಿಯೇ ಬೇಡವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ದರದರ ನೀರು ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಏನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡನು. ಬಹುಕಾಲ ಅತ್ತನು. “ಕಮಲೇ! ಕಮಲೇ!” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು. ಮತ್ತೆ ಅಳತೊಡಗಿದನು ಮತ್ತೆ ಕೂಗಿದನು. “ಕಮಲೇ! ಕಮಲೇ!”

ಉಪಸಂಹಾರ.

ಪ್ರಾಣಕಮಹ ಬುಜಂಗಮನು ಪಾದಹೀನನಾಗಿ ಕಿಂಶುಕಾಟ
 ಎಂಬ ಬಿಡು ಕಲದಿವಸ ನರಳಿ ಸತ್ತುಹೋದನೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.
 ಭುಜಂಗಮನೂ, ನಂದಕುಮಾರನೂ ಮೃತರಾದುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರೀತಿಸಾತ್ರಳಾದ
 ಕಮಲಕುಮಾರಿಯು ಮೃತಳಾದ ವ್ಯಸನವು ಮಿತಿಮೀರಲು ಸಂತಾಪಕನಿಗೆ
 ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೆಂದೂ, ಆ ದುಃಖವನ್ನು ಸೈಸಲಾರದೆ ಅವನು ಪಾಟಲ
 ಕುಮಾರಿಯು ಕೊಟ್ಟುಸರವನ್ನೇ ಕೊರಲಿಗೆ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ಮೃತನಾದ
 ನೆಂದೂ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು. ಕಮಲಾಕರದತ್ತನೂ,
 ವಿನಯಚಂದ್ರದತ್ತನೂ ಪುತ್ರೀಪುತ್ರರ ಮರಣದಿಂದ ವ್ಯಥಿತರಾಗಿ ನಿರುಪಮಾ
 ವಿಜಯವರ್ಮರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ವಿವಾಹವನ್ನು
 ಮಾಡಿ ತಂತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಕಾಲವನ್ನು
 ಕಳಾವಾಲಿಸಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಳೆದದ್ದೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು. ನಿರುಪಮಾ
 ವಿಜಯವರ್ಮರ ಮದುವೆಯ ಉಡುಗೆರೆಯು ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.
 ಇನ್ನೆಷ್ಟುದಿವಸ ತಾನೆ ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾದೀತು? ಇಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ
 ಯಾದರೂ ಬಂದೇಬರುವುದು. ದಂಪತಿಗಳು ಚಿರಕಾಲ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿರಲಿ.

ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಬಿಕರಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದೆ.

ಚಂದ್ರಮತಿ—[ಪರಿಷ್ಕೃತವಾದ ದ್ವಿತೀಯಮುದ್ರಣ.] ಬೆಲೆ ೪ ಆಣೆ.

ಮೈಸೂರು ಆಸ್ಕಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಜನಗೂಡು ಶ್ರೀಕಂಠರಾಷ್ಟ್ರಿಗಳವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ
 ಎಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಸುಟ್ಟಗಾಗಿ ಮುಖಪತ್ರದ ಕಡೆಯ ಪುಟ
 ವನ್ನು ನೋಡಿ.

ವಿಳಾಸ:—ಎಂ. ಎಸ್. ರಾವ್ ಕಂಪೆನಿ,
 ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು,
 ಆವೆನ್ಯೂರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

ಸಂತಾಪಕ— ಶೋಧನಪತ್ರ.

ಪುಟ.	ಪಂಕ್ತಿ.	ಅಶುಧ್ಧ.	ಶುಧ್ಧ.
೨	೯	ಪ್ರಸನ	ಪ್ರಸನ್ನ
೨೩	೯	ನಡಿಯ	ನಡೆಯ
೨೪	೨	ಕುಮುದೀನಿಚಂದ್ರ	ಕುಮುದೀನೀಚಂದ್ರ
”	೪	ಸಂತಾಪ	ಸಂತಾಪಕ
೨೭	೧೧	ಕಣ್ತೆರದು	ಕಣ್ತೆರೆದು
೩೭	೧	ಮನಸುಂಟಾ	ಮನಸ್ಸುಂಟಾ
೪೩	೨	ನಡುವುನಲ್ಲಿದ್ದ	ನಡುವಿನಲ್ಲಿದ್ದ
೪೪	೧	ಪರಪಾತಕಿ	ಪರಮಪಾತಕಿ
೪೬	೧೨	ನಮ್ಮ	ನಮ್ಮ
೪೮	೬	ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗಳು	ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗಳು
೫೦	೪	ಮದವಣಿಗ	ಮದುವಣಿಗ
೫೧	೬	ಬರಲಿಲ್ಲ	ಬರಲಿಲ್ಲ
೫೨	೨೮	ಮದವಣಿಗ	ಮದುವಣಿಗ
೫೩	೬	ವಾದ್ಯಾಗಾರ	ವಾದ್ಯಾಗಾರ
೫೫	೬	ಮರತೇ	ಮರತೇ
೫೬	೬	ಎಲ್ಲರನ್ನು	ಎಲ್ಲರನ್ನೂ
೫೮	೨೭	ಳಕೆ	ಳಕ್ಕೆ
೬೦	೨೨	ಕೆ	ಕ್ಕೆ

